

אתגרת א

בשבע 1000 | כ"ד בסיוון תשפ"ב, 23.06.22

סקר 'מאגר מוחות':
מה חושב הציבור
הישראלי על המגזר
הדתי לאומי?

צילום: עופר עמרם; אריה מיקוב

עובדים בשבילכם

אלף גיליונות של בשבע הם סיבה
למסיבה עבור הכותבים, שהתכנסו
לדבר על התקשורת והמגזר, על
ראיונות בלתי נשכחים וגם לשגר
ברכה ליום ההולדת העגול

// עפרה לקס

חולם ולוחם

יו"ר מועצת המנהלים של קבוצת ערוץ 7 מספר על חייו שניצלו כנגד כל הסיכויים ועל
הדרך משידורים בספינה לעיתון השלישי בגודלו בישראל // עניין אישי, רבקי גולדפינגר

לדודו, דודי
וכל הצוות הנפלא של בשבע

מזל טוב מזל טוב

1,000
גיליונות
לך אהובתי

תמשיכו להפיץ את האור המאחד והמקרב בעם ישראל.
"ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה"

שותפים לרוח ולחזון,
יגאל להב
וכל משפחת קרני שומרון

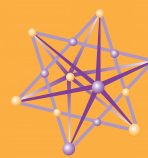

המכללה

האקדמית חמדת

חוסן, אמונה, חינוך

קריית חינוך שדות נגב

זוכת פרס ירושלים לאקדמיה לשנת תשפ"ב-2022

האקדמית חמדת

מזמינה להתרשם ולהירשם

כ"ח
בסיון
תשפ"ב

ביום שני

27.6 פתוח

תואר שני M.Ed.

שנה אחת בקמפוס

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס

M.TEACH תואר שני
ותעודת הוראה

שנה אחת בקמפוס

הסבת אקדמאים

שנה אחת בקמפוס*

שנה ראשונה חינם לתואר ראשון B.Ed. ** | מלגה ייחודית עד 7,000 ₪ לחברי ארגון המורים, לנרשמים לתואר שני

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רג"ב
תוכנית מצוינות

אחת לחודש
למידה מרחוק

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed. **

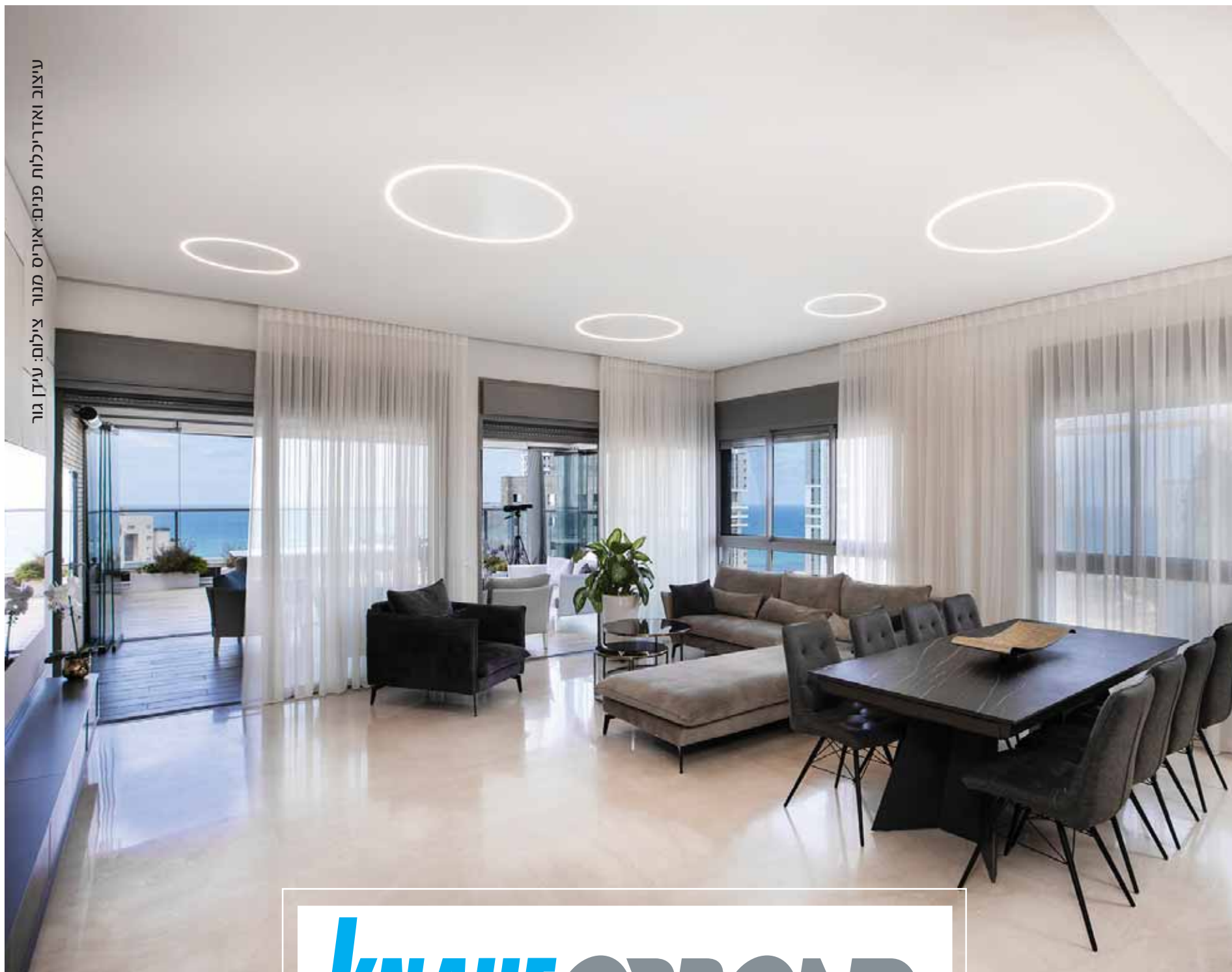
מערך מלגות
נרחב

* בחלק מהתוכניות
** B.Ed. - בכפוף לתקנון משרד הביטחון
M.Ed. - בכפוף לתקנון משרד החינוך

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

למידע והרשמה חייגו אלינו *5280

KNAUF ORBOND

לוחות גבס | תקרות אקוסטיות
בידוד מינרלי | פרופילי עיצוב | מוצרי גמר
פתחי שירות | מתקני תלייה

לא מוצים למערכת אי אורבונד

הנהלה וחדרי תצוגה: החרושת 30 אור יהודה | 1-700-70-50-75 | www.orbond.co.il

בדרכו של מניטו

הרב יהודא ליאון אשכנזי זצ"ל

במעמד:

ראש העיר ירושלים **משה ליאון**
יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית **יעקב חגואל**
ראש המחלקה לפעילות ציונית בתפוצות **נריה מאיר**
יו"ר ברית עולם הרב **אורי שרקי**
הנחיה: **שרה בק**

יום רביעי, ל' בסיון תשפ"ב
29.6.2022 **בנייני האומה, ירושלים**

17:00-20:00

שיעורים, הרצאות, פאנלים (עברית וצרפתית)

20:00-22:00

מופע להקה

ישי ריבו

**כרטיסים אחרונים
במחיר מסובסד
מהרו להירשם!**

לרישום לכנס
tickchak.co.il

לפרטי השיעורים,
הרצאות ופאנלים

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

אחיי, גיבורי האופל

עוד נזדעזע מיאיר לפיד, ראש הממשלה המקסים והמסית שלנו. אבל עכשיו זה הזמן להצדיע לאנשים שהיו בחזית המערכה

1 רק בשעת לילה מאוחרת, בדרך חזור מהאולפן החגיגי של ערוץ 14, חשבתי לעצמי שהיום הכל כך שמח הזה, הוא בעצם גם יום כל כך עצוב. הרי הסיוט הפוליטי הכי גדול של כל השנים האחרונות היה שיאיר לפיד יהפוך לראש ממשלה. זה הרבה יותר מסיוט פוליטי. זה סיוט תרבותי. זה סיוט ערכי. והנה זה קורה. לפיד הולך להיות ראש הממשלה. ובכל זאת זה לא מצליח להעיב על השמחה הגדולה. קודם כול כי כולנו יודעים, או מקווים, שזאת הולכת להיות קדנציה קצרה מאוד. קצרה אפילו מהקדנציה של קודמו בתפקיד. ודבר שני, אחרי בנט, אפילו לפיד כבר נראה אופציה סבירה.

לא להתבלבל: אם בנט היה שקרן, לפיד הוא השקר עצמו. כבר שנים שהאיש הכי נחמד במערכת הפוליטית הוא בעצם האיש הכי מסית בתוכה. כך זה היה גם בעיתונות. הכותב המאמי, שהוא הישראלי, הוא הקונצנזוס, וכל היתר - ביצהר, באיתמר, בפריפריה, בבני ברק - הם שוליים קיצוניים. ראיתם את הופעתו הקצרה והמרשימה במסיבת העיתונאים עם בנט השבוע? איזה יופי הוא דיבר, אה? "מה שקרה בימים האחרונים, מה שקורה כאן הערב, הוא הוכחה נוספת לזה שהמערכת הישראלית צריכה שינוי עמוק ותיקון גדול. לפני שנה התחלנו יחד את התיקון הזה, אנחנו ממשיכים בו עכשיו, וממשיכים יחד. מה שאנחנו צריכים לעשות גם היום זה לחזור לרעיון של אחדות ישראלית. להזכיר לעצמנו שאנחנו אוהבים אחד את השני, אוהבים את המדינה שלנו, ורק ביחד ננצח". כמה מקסים, נכון? נראה לי שאפילו אשתי לא יכולה לדחוס כל כך הרבה מסרים חיוביים בשלושים שניות: "אוהבים אחד את השני", "אוהבים את המדינה שלנו", "רק ביחד ננצח", "שינוי עמוק", "תיקון גדול", "ממשיכים יחד" ומעל הכול "לחזור לרעיון של אחדות ישראלית". מי לא מתרגש מדיוברים כאלה? מחשבות טובות, דיבורים טובים.

2 ואז, בתוך כל היופי הזה, הגיע פתאום המשפט הבא: "לא לתת לכוחות האופל לפרק אותנו מבפנים". כששמעתי את זה בפעם הראשונה, הלכתי אל ההקלטה לבדוק שהבנתי נכון. שהמשפט הזה לא מתחבר למה שלפיד אמר קודם לכן על המאבק בחמאס, בחיזבאללה או באיראן. אבל לא. הבנתי נכון. נחרדתי נכון. המשפט הזה לא מדבר עליהם אלא עליי. עליכם. עלינו. על רוב העם היהודי במדינת ישראל: מצביעי הליכוד, מצביעי הציונות הדתית, מצביעי ש"ס ומצביעי יהדות התורה. אה, וגם מצביעי ימינה שעבדו עליהם. כל אלה - מיליוני ישראלים טובים שמתנגדים נחרצות לממשלה - הם לא פחות מ"כוחות אופל". זה מה שהיה ללפיד לומר בנאומו הראשון לאומה ערב כניסתו לתפקיד ראש ממשלה ישראל. מאיפה הוא הביא את הדימוי הזה בכלל? מי מדבר ככה? אני, על עמונים ומואבים דור עשירי לא מדבר ככה.

עכשיו, מה הקטע הכי מפחיד? שלפיד משוכנע שהוא באמת מדבר אחדות. בדיוק כמו האישא ההיא שצולמה השבוע בהפגנת התמיכה הקטנה בממשלה, ואמרה בחיוך מקסים "אנחנו לא רוצים ממשלה שחורה של דתיים, וגזענים ופשיסטים ובייסטים", כשמאחוריה צועקים המפגינים בקצב "ממשלת אחדות! ממשלת אחדות!". היא לא רואה שום דבר בעייתית בתפיסת העולם שלה. כי מבחינתה היא הצודקת, היא הנכונה, וכל היתר הם "ממשלה שחורה". וכמוהו, כאמור, ראש הממשלה החדש והלא-מודע שלנו. האיש שבקרוב נשמע עוד כל כך הרבה נאומים כאלה ממנו. הוא אפילו לא מבין מה לא בסדר. זה בא לו מהלב. הוא באמת מרגיש ככה. הוא היפה, הוא הנכון, הוא הנורמלי, הוא הישראלי. ומי שמתנגד לדרך שהוא חושב שטובה למדינת ישראל, אינו אלא "כוחות אופל". רק דמיינו מה היה קורה אם נתניהו או דרעי או סמוטריץ' היו מעזים לרמוז שהצד השני הוא "כוחות האופל". ימי שידורים מיוחדים באולפנים היו מוקדשים לכך. תראו, שמענו הרבה ביטויי שנאה לאחר, מכל הכיוונים, אבל כזה דבר? למה להעליב ככה? אני באמת לא מצליח לחשוב על משהו בציבוריות הישראלית שמפיץ שנאה בסדר גודל כזה. ליברמן אתם אומרים? נכון. אבל יש הבדל: הוא

כשהתקרב תורי, לא ידעתי בדיוק איך עושים את זה. מה מבקשים, איך מבקשים. אני יודע איך מבקשים בשמונה-עשרה, בפתחת ההיכל, בברכת כהנים, בזמן ברית מילה, אבל מה בדיוק עושים עם הנר אני לא יודע. תינוק אשכנזי שנשבה

לפחות לא מדבר על אחדות רגע לפני שהוא קורא לזרוק את החרדים במריצה למזבלה. זאת גם דרגה. לפיד הוא מקסים-רגיש כזה. איך אמר בנט? "מענטש".

אבל למה להרוס מסיבות. עוד יהיה לנו הרבה זמן לדבר על לפיד. בשעת ניצחון מרגשת זו בואו נחלק אותות הצטיינות לכמה מגיבורי המערכה. וזו הייתה חתיכת מערכה: גם שיקרו לנו, גם החרינו אותנו, גם חברו לגדולי אויבינו, גם דרסו אותנו, גם סתמו לנו את הפה, גם אמרו שאנחנו מפציצי-שנאה ושוורפי-אסמים וגם קבעו שאין לנו בכלל דעה כי אנחנו כת ביביסטית שמוחה נשטף על ידי מכונת הרעל. וכל זה, בלי להיכנס עכשיו לכל מה שקרה השנה במליאת הכנסת, בוועדות, במשרדי הממשלה השונים, בתקציבים כמובן. אני מדבר עכשיו רק על היחס אלינו, מאות אלפי אזרחים שהתנגדו בכל תוקף לממשלת ה"אחדות". וואו, זה היה קשה, אבל היו כמה אנשים שהקלו עלינו את ההתמודדות. נקודות אור בתוך התקופה הקשה שעברה על כולנו, אנשי כוחות האופל.

3 נתחיל בנאמנים לדרך. במשך תקופה ארוכה התקשורת ניסתה להתעלם מההתפרקות של ימינה, מהעובדה שיש פה ראש ממשלה בלי מפלגה. רק תדמיינו חברה מסחרית שעובדיה היו פורשים כך: אלון דויד, מספר 3 (!), פרש ראשון. הוא ידע שבעירו שדרות השקף הזה לא יעבור לרגע. מספר 5, עמחי שיקלי, הודיע באומץ שהוא לא חלק מהקומבינה הזו (בניגוד לדויד הוא אף נשאר בכנסת, כדי להילחם משם עבור מי ששלח אותו לשם). למספר 8, עדיית סילמן, זה לקח לצערנו יותר זמן, אבל היא עברה לצד הנכון על-מלא, ובעצם בזכותה נפלה הממשלה. מספר 6, ניר אורבך, הודיע בשבוע שעבר שזה נגמר. זאת אומרת, כנראה. אולי. לא סופי. נראה. הוא יחקק בתולדות דברי הימים כמי שהתלבט ובעצם לא הלך עד הסוף. מספר 10, שי מימון, עזב מיידית בזעם גדול. מספר 11, יום טוב כלפון, הודח באכזריות חסרת תקדים בפוליטיקה, כנראה כי בנט וכהנא אבחנו אצלו מצפון שמתעורר. מספר 13, רוני ססובר, ומספר 15, פרופ' אשר כהן, נטשו שניהם בכעס ובאומץ רב. גם מספר 17, יוסף שפייר, הודיע רשמית שאין לו חלק ונחלה עם מה שימינה מעוללת. כל אחד מהם היה יכול לקבל ג'וב מפנק, אפילו להיות ח"כ נורווגי, אולי להיות יושב ראש יד ושם (כמו דני דיין מתקווה חדשה) או יושב

ראש מרכז הרצל (כמו בן זוגה של תמר זנדברג) או לקבל תפקיד נחמד בסוכנות (כמו גיטתו של יאיר לפיד). במקום זה הם הזכירו לבנט בוקר וערב את האמת. רוני ססובר אינה דתייה. היא יכולה להיות ח"כית שהתקשורת אוהבת ומלטפת. אף אחד במגזר לא אמר לה כלום בבית הכנסת, זה רק היושר הפנימי שלה. כשבנט שריץ אותה הוא בטח לא חשב שהפעילה החברתית מצפון-צפון-תל-אביב היא כזו אשת אמת ועקרונית. שהיא לא מתבלבלת בין אמת לחרטוט. היה מדהים לראות אותה השנה מזכירה לאורבך, לכהנא, לכלפון וכמובן לבנט את מה שהם שכחו. פרופ' אשר כהן ידוע ברפורמות שהוא מציע כבר שנים בתחום הדת והמדינה. הוא היה יכול בקלות להיות יושב ראש איזו מינהלת עתירת תקציב של מתן כהנא, ולקדם גיור או כשרות או כל דבר אחר. היושרה שלו - לא לעשות זאת תוך הפרת הבטחות ובקולות האחים המוסלמים - היא מופלאה בעיניי. לא דיברו עליו מספיק, אבל לדעתי הוא אחד מגיבורי השנה.

4 וגם להם מגיע לקבל את אות המערכה: המפגינים. הפעילים המסוריים של 'פתאום קם העם' ו'מחאת הקו האדום', שהרימו גם הפגנות גדולות אבל גם מחאות קטנות ואפקטיביות. יש עשרות אנשים יקרים שטרחו לבוא שוב ושוב אל מול בית משפחת אורבך בפתח תקווה. תודה. לא זכיתם לקתרזיס שהיה מנת חלקם של המפגינים מול בית סילמן. ניר אורבך לא פרסם לפנות בוקר הודעה ברורה שהוא מבקש לחזור בתשובה שלמה. ובכל זאת, כל מי שמכיר את מאחורי הקלעים של המערכת הפוליטית בימים האחרונים, יעיד עד כמה הנוכחות הקבועה וה"מעיקה" שלכם השפיעה והכריעה.

5 ולסיום, גיבורים אלמונים. לעולם לא נדע כמה תפילות, כמה פרקי תהילים, כמה קבלות טובות, כמה לימוד תורה, כמה צדקה, כמה תיקוני חצות, כמה התבודדויות, כמה 'מי שבירך' עשו יהודים טובים השנה, שמתוכם עלתה התחינה, הועקה, השוועה, להעברת הממשלה מן הארץ. אגב, אני בכוונה לא כותב "ממשלת הזדון", כי אני חושב שהמונח הזה לא מדויק. כאן זה יותר "ממשלת הזדונות". זה לא רק זדון אחד. בכל כך הרבה תחומים שנוגעים לעצם קיומנו פגעה הממשלה הזאת במעשה, או אפילו רק בדיבור ובמחשבה. בל"ג בעומר האחרון, לא עלינו למירון, בגלל כל ההגבלות, ולראשונה הלכתי עם הילדים לחגוג את הילולת רבי שמעון בר יוחאי באחד מבתי הכנסת הישנים של נחלאות. יש שם מין מנהג כזה, שלפני שיוצאים להדלקה החגיגית בחצר בית הכנסת, כל אחד מהמתפללים מדליק נר לכבוד רבי שמעון - ומתפלל. זה ממש מעמד שלם. נרות השמן נמצאים בתוך מנורות ישנות כאלה שתלויות על תקרת בית הכנסת, וכל אחד עולה על סולם בתורו, מדליק ומבקש. שילוב של חסידים, ספרדים, חרדים, מסורתיים וכל מיני מעוכבי-מירון התקבצו שם בתמהיל מיוחד. כשהתקרב תורי, לא ידעתי בדיוק איך עושים את זה. מה מבקשים, איך מבקשים. אני יודע איך מבקשים בשמונה-עשרה, בפתחת ההיכל, בברכת כהנים, בזמן ברית מילה, אבל מה בדיוק עושים עם הנר אני לא יודע. תינוק אשכנזי שנשבה. אמרתי לעצמי: נסתכל על זה שעולה לפני לבצע את ההדלקה ונלמד ממנו. זה היה יהודי נחלאותי בן קרוב לשמונים. הוא עלה אט אט על הסולם, נזהר שלא ליפול. כשהגיע למעלה, הדליק בידיים רוטטות את הנר הקטן שלו, נתן כסף לצדקה, ואז ביקש. אולי זה לא מנומס, אבל נצמדתי אליו, לשמוע מה הוא לוחש שם ליד הנר. תורה היא וללמוד אני צריך. חשבתי שהוא יבקש בריאות, פרנסה, נחת מהמשפחה. אבל לא. הייתה לו בקשה נרגשת אחת: "בזכות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, שבמהרה בימינו הממשלה הזאת תעבור מן הארץ, ויתקדש שמך בעולמך. אמן". אמר, וירד אט אט מהסולם.

כששמעתי את התפילה הזכה הזאת, הבנתי שזה רק עניין של זמן עד שהממשלה תיפול. לא ידעתי איך תיפול, מתי תיפול, ומי יוכה להפיל אותה. אבל תיפול, את זה ידעתי. לא צריך להיות פרשן פוליטי כדי להבין שקשה מאוד לקואליציות להחזיק מעמד לאורך זמן מול תפילות כאלה. ●

עו"ש ישמע

מתחתנים? מזל טוב!
פותחים חשבון משותף בדיסקונט
מקבלים חבילת הטבות בתנאים אטרקטיביים
ובנוסף 500 ₪ מתנת חתונה!

הפקדת כספי חתונה
ללא עמלות

הלוואות ייחודיות
למתחתנים

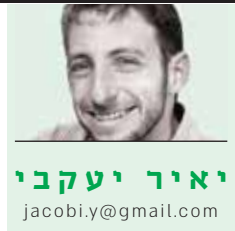
פטור מעמלות עו"ש
עיקריות עד 4 שנים

500 ש"ח מתנת
חתונה

דיסקונט
רוצים אותך יותר

*אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרור חיובית בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל
*למצטרפים חדשים לבנק ובכפוף למפורט באתר הבנק

עם לועז

ספורט.

השנה הצלחתי להיגמל לחלוטין מצפייה בליגה הישראלית לטובת מעקב צמוד בואכה מטריד אחרי ליגת ה-NBA. לא שאפשר לשפוט אותי, הרי ממאי נפשך, גם בליגה הישראלית מפוזים הערלים, אז מה לי הכא מה לי התם. אני כמובן לא באמת מתעורר כדי לצפות במשחקים, רק מגייס מספיק בקיאות כדי לספר לחברים על תוצאות המשחקים כאילו אני יודע איפה זה מינסוטה ומה זה בכלל הבובקאט שעל שמו קרויה הקבוצה בשארלוט.

שוק ההון.

אחרי השנה שעברה, שבה הפסדתי כסף בעיקר בהשקעות בשוק הישראלי, עשיתי את הסוויץ' הראוי והתחלתי להפסיד כסף בשוק האמריקני. תבינו, השוק הישראלי הפרובינציאלי הוא מקום שבו כל אחד יכול להפסיד כסף בחברות עממיות כמו מקס סטוק או נעלי נמרוד. אבל בשוק האמריקני אתה משחק במגרש של הגדולים. השקעות מדויקות בפייסבוק ובטסלה הביאו אותי למצב שבו אני יכול להתגאות בהפסדים של עשרות אחוזים בסטוקס מרשימים ולא במניות עלובות. מה שכן ההפסדים מתחילים להיערם, אז איך אומרים אצלנו, אני לא אתפטר מעבודת היום שלי.

מוזיקה.

כאן אני נאלץ לדווח על מאבק יומיומי שבו אני לא תמיד מנצח. למרות הניסיון הכן והאמיתי להכניס הביתה כמה שיותר שירים בלעז, אני נתקל בחומה בצורה שהיא החינוך שהילדים קולטים בבית הספר ומביאים הביתה. עקיבא וחנן בן ארי עשו להם משכן קבע בלבבות היעקבינים הקטנים, ולא מזמן הבן השני חזר הביתה וביקש לשמוע בלופים את השיר 'אני יהודי' כאילו להכעיס. ככה לא נהפוך לאנשי העולם הגדול.

פראיריזם.

כמו חוצניק אמיתי, גם אני משתדל לתת לאנשי מקצוע להוליך אותי שולל. מה יותר לועזי מזה? במוסך אני מהנהן במרץ ורושם בצ'ק סכום ארבע ספרות על החלפת נורה קדמית, למרות שבסך הכול נכנסתי לשאול איפה יש חנות דונאטס באזור. בתורים בסופר פארם אני מאפשר לאנשים לעקוף אותי בתור כאילו כלום ואפילו ממלמל "אקסקיזוז מי" כשהם חולפים על פניי, כדי להתנצל על העובדה שאני בכלל תופס חלל בעולם הזה. ואני כמובן לוקח כל ביטוח שמציעים לי ומחלק את כתובת המייל לכל דורש. העמיסו עליי ספאם חברים, אני הרי לא מסוגל לסרב.

אז יום הולדת לועזי שמח לי, ואם אתם חוששים לאבד אותי סופית למחוזות הלעז, אזי העובדה שאני מנסה באופן נואש כל כך להידמות לאיש העולם הגדול צריכה להרגיע אתכם. הרי אין יותר ישראלי מזה. ●

אני מגיח שעמודי עיתון זה, בדומה לכלי תקשורת רבים, מוצפים בידיעות ובפרשנויות בדבר פיזור הכנסת וההליכה לבחירות. לא לגמרי ברור לי למה זה עניין לעסוק בו, הרי הליכה לבחירות היא המצב הקיומי הרגיל בישראל. אם כבר, העובדה שהייתה פה ממשלה לדקה וחצי היא עניין להידרש אליו. מילא. אבל איך שלא תסובבו את זה, הבלגן בכנסת הסיח את דעת הציבור מאירוע משמעותי לא פחות שהתחולל השבוע, הלא הוא יום הולדתי הלועזי. ויום הולדת לועזי הוא כמובן זמן לחשבון נפש לועזי. שלא כמו חשבון הנפש ביום הולדת רגיל, חשבון נפש לועזי הוא זמן התכנסות שבו כל בן ישראל צריך לשאול את עצמו איך הוא התקדם השנה מבחינה לועזית.

אז נכון, לא כולנו נולדנו אנגלוסקסים, אבל זה לא אומר שאנחנו פטורים מלעשות מאמץ. ואלוקים עדי - אין מתאמץ ממני. גרתי בלוס אנג'לס שנתיים, גדלתי ברעננה ואפילו התחתנתי עם בת למשפחה אמריקנית. בין השאר גם מטעמים של אהבה וכאלה, אבל בעיקר כדי להתלעז עד כמה שאפשר.

אז עוד שנה לועזית חלפה, וכמו כל חשבון נפש, גם כאן אפשר לרשום כמה הישגים אבל גם כמה נפילות.

תאריכים.

ממשיכה מגמת השיפור. השימוש בתאריך הלועזי הולך ונעשה לי יותר טבעי.

נכון, קצת מצחיק לחשוב שרכות תרבות ביישוב רציני במעמקי השומרון מבקשת שתשריין עבודה תאריך שנקבע על פי לוח השנה של האפיפיור גרגוריוס ה-13 (יימח שמו ככל הנראה), אבל זה העולם שאנחנו חיים בו וצריך לעשות את ההתאמות.

אז אומנם אני עדיין צריך לזמזם לעצמי מנגינה מהיסודי כדי לזכור אם נובמבר מגיע לפני אוקטובר, אבל מלבד זה אני סך הכול שוחה בחומר. אגב, אני גם לא אומר דצמבר, אני אומר דיסמבר.

שפה.

כאן נקודת הפתיחה שלי מראש די מוצלחת. הרי אני מלכתחילה מאלה שלא אומרים מכל דלק אלא טנק דלק. אני גם אף פעם לא מקבל דוח, אני מקבל רפורט. גם אמברקס מעולם לא יצא לי להרים, רק הגנדיבריק.

אתם מבינים לבד שעושים אותי במוסכים.

אגב, הטיפול האחרון היה בחודש דיסמבר.

בכל אופן, גם כאן חלה התקדמות. צריכה מוגזמת של תכנים בשפה האנגלית הביאה אותי לתרגם מבלי משים ביטויים וניבים שלא קיימים בכלל בעברית ולחלוטין לא מובנים לצד השני של השיחה. ביטויים כמו "לקחת תמונה", "הוא הגיע מחוץ לכחול" וכמובן "אל תתפטר מעבודת היום שלך" מעטרים את השיח היומיומי שלי באופן לא מודע, והופכים אותי לאדם מרשים כמעט באותה המידה שאני בודד במסיבות.

צריכה מוגזמת של תכנים בשפה האנגלית הביאה אותי לתרגם מבלי משים ביטויים וניבים שלא קיימים בכלל בעברית ולחלוטין לא מובנים לצד השני של השיחה. ביטויים כמו "לקחת תמונה", "הוא הגיע מחוץ לכחול" וכמובן "אל תתפטר מעבודת היום שלך" מעטרים את השיח היומיומי שלי באופן לא מודע, והופכים אותי לאדם מרשים כמעט באותה המידה שאני בודד במסיבות

בז'וד בא! ואמ?

השתלמות

תנועת המהנכים

בשילוב כנס ימי לימוד תנ"ך

ההרשמה
בעיצומה!

פרטומי ישראל

אפריל

מאי

הרב דוד מתוקי נושאו של ספר ויקרא	הרב איתן שנדורפי מעמד הברכה והקללה
הרב מיכאל טוביאנו אדום וישמעאל באחרית הימים	הרה"ג יעקב אריאל משפט בג"ץ במבט התנ"ך
הרב שמואל אליהו רצח גדליה בעשרת ימי תשובה	הרב שמואל אליהו יסודות הנחמה בתנ"ך

הפסקת צהריים

הרב מוטי פרנקו יחזקאל ונבואת המקדש השלישי	הרב בנימין סופר השדה בענתות
הרב ברוך סליי חזיון הצלם בספר דניאל	הרב דני סטיסקין ערי הלויים, האמנם?

הרבנית ורדית אביחי שרה, הגר וישמעאל	הרב דוד דודקביץ' הדוד, הרעיה והאלמנה - במגילות	הרבנית דינה ראפ צדקתו של יוסף
הרבנית ברוריה בן שחר הדודאים נתנו ריח	הרב דוד מתוקי נושאו של ספר ויקרא	הרב שמואל אליהו יסודות הנחמה בתנ"ך
הרב רמי גליקשטיין מנהיגות נשית בספרי הנביאים	הרב חן חלמיש סודה של אם המלך	הרה"ג יעקב אריאל משפט בג"ץ במבט התנ"ך

הפסקת צהריים

הרב דני סטיסקין מצוות המלך - מאיפה בה'?	הרב שמואל ישמח רצח גדליה בעשרת ימי תשובה	הרב מישאל רובין גאולה כחלום	הרב מנחם בורשטיין מעשה יעקב וצאן לבן
הרב בנימין סופר השדה בענתות	הרב מוטי פרנקו הולדת יצחק, זכות וברית	הרב ארי לנדא תאוות השליו ומבחן האמונה	הרב קובי דביר יחס התנ"ך להתמודדות עם שכול

יום שני | ד' אב (1.8)

18:30 שיחה פתוחה ומרגשת על גאולה פרטית-לאומית עם

יהונתן פולארד

הרב חגי לונדין פרשה של הנפש - תנ"ך בדורנו	הרב יואל מנוביץ' "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא"
הרב בנימין רוזנצוויג "לכולם בשם יקרא"	הרב יואב אוריאל הגאולה בימי השופטים
הרב יהושע ון דייק בין חטאת יחידים לחטאת הציבור	הרב חננאל אתרוג השמיטה והארץ

הפסקת צהריים

הרב אוהד תירוש גאולה תתנו לארץ	הרב יהושע שפירא מצרים ויפיה העתידי בתנ"ך
הרב שלמה דרייפוס אהבת דוד ויהונתן	הרב אליעזר קשתאיל שיאה של הגאולה בספר יחזקאל

פרופ' דבורה רוזנווסר גימטריות ונוטיריקון בפרוש רש"י	הרבנית חגית אלרן מבנה נבואת יחזקאל ומשמעותו	הרבנית רותי שפירא שערי תודה
הרב יואל מנוביץ' "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא"	הרבנית גילה שרים לדרכו של אליהו	הרב חגי לונדין פרשה של הנפש - תנ"ך בדורנו
הרבנית דניאלה ון דייק החסד במלכות דוד	לינור בר ששת מצאתי דוד עבדי	הרב אלחנן בן נון מאבק אלופי יהודה בבית דוד!?

הפסקת צהריים

הרב אליעזר קשתאיל שיאה של הגאולה בספר יחזקאל	הרב יואב אוריאל מבט אחר על מגילת איכה	הרב שלמה דרייפוס הכנה לדרך במדבר	הרב יהושע ון דייק שמיטה וגאולה
הרב אוהד תירוש גאולה תתנו לארץ	חיה וישליצקי "המקום אשר יבחר ה'"	הרב ברוך סליי חזיון הצלם בספר דניאל	הרבנית עידית שילה סרח בת אשר

יום שלישי | ה' אב (2.8)

שיעורים ייעודיים למורים

ליצורים כ-

הרב יונתן קרעי בין שאלה לתשובה בהוראת התנ"ך		הרבנית גלית מלכה העמקת הזהות והזיכרון לבניין המקדש	
הרבנית שיפי גולדשטיין ללמוד אמונה וביטחון מספר בראשית	הרב אסף נאומבורג חינוך ליראת שמיים בשיעורי תנ"ך	יעל ואן דייק שישוב המחנך אל עצמו	
הרב עמוס נתנאל בין שיעור תנ"ך לשיעור חינוך		הרבנית רחלי מונדשיין משמעות ומסרים בשיעורי בקיאות	

שיעורים לנשים בלבד

יום רביעי | ו' אב (3.8)

הרב אופיר שוורצבוים התשובה לעצמיות בתנ"ך	הרב יורם אליהו בניין האומה מתוך בניין המידות	לינור בר ששת להעניק משמעות לפרטים בשיעורי בקיאות
הרב יורם אליהו בניין האומה מתוך בניין המידות	הרב יונה גודמן התמודדות תלמידינו עם מסכים	הרבנית יונה גודמן התמודדות תלמידינו עם מסכים
הרב יונה גודמן התמודדות תלמידינו עם מסכים	הרב בנימין רוזנצוויג לימוד התנ"ך כמחולל מהפכה בתלמיד	הרב עמירם אלבה "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי"
הפסקת צהריים	הפסקת צהריים	הפסקת צהריים
הרב עמירם אלבה "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי"	הרב יחזקאל כהן בחירת ישראל - זהות לאומית בתנ"ך	

יום שלישי | ה' אב (2.8)

להרשמה: 058-6858768
kenes-tanach.org

תנועת המהנכים

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

כיצד מסיימין

מה עושים עם ההזמנה, כמה זמן מקדישים לכל נאום ואיך מתפעלים את המצגת. הלכות מסיבת סיום שנה בבית הספר ובגן

בו לפי שלא כיבו עדיין את האור. על כן יבקשו מאחד ההורים לכבות, ואותו הורה לחוץ ילחץ על כל המתגים האפשריים חוץ מזה המכבה את האור בכיתה, ורק לאחר מכן ימצא את המתג הנכון וימש חושך על ארץ מצרים. וינסו להפעיל מחדש את המצגת ולא ימצאו את הכפתור המתאים כי חושך, וידליקו מחדש את האור, יפעילו את המצגת, יכבו את האור, יגלו ששומעים אבל לא רואים, ידליקו את האור, ואחד האבות שידוע לתפעל מקרן כי הוא עובד בהייטק יתקן את התקלה. ויכבו את האור, יפעילו את המצגת, יגלו שרואים אבל לא שומעים, ידליקו את האור, יתקנו, יכבו, יפעילו, ידליקו, ולא יצליחו לראות שום דבר כי סבתא של יהלי מסתירה את המסך.

וייפרדו התלמידים מהמורה בדמעות ובחיבוקים יען כי אין לדעת אימתי יתראו בשנית - מחר בשמונה, או בעשר, או באחד בספטמבר או כשיבוא משיח בן דוד. הכול לפי הקריזה של יפה בן דוד.

תשבע ש'בשבע'

רבים שואלים למה קוראים לעיתון שאתם אווזים ברגע זה 'בשבע', ולא, למשל, שם אחר. אז לרגל חגיגות גיליון האלף הגיע הזמן לחשוף פעם אחת ולתמיד את הסיפור האמיתי, כפי שהמצאתי ממש הרגע.

האמת היא שמאז שהתחלתי לכתוב בעיתון גיליתי שנכון יותר לקרוא לו 'תשבע' ולא 'בשבע', בגלל כל מיני תגובות שאני מקבל מכל מיני אנשים. למשל:

"זה העיתון השלישי הנפוץ בישראל? תשבע!"

"תשבע שמותר לך לכתוב מה שבא לך ולא מצנזרים אותך."

"תשבע שלא מכריחים אותך לתקוף את בנט."

"תשבע שתגיד למחלק של 'בשבע' לשים בשבוע הבא יותר עיתונים ביותר נקודות חלוקה."

אני פחות בקטע של להישבע, אז תיאלצו להאמין לי שכן, 'בשבע' הוא העיתון השלישי הנפוץ בישראל. כן, 'בשבע' אף פעם לא צנזרו אותי. לא, חברי המערכת לא מתכנסים בכל יום ראשון עם הפרוטוקולים של זקני ציון כדי להחליט איך תוקפים השבוע את בנט. ולא, אין לי דיבור עם מי שאחראי על החלוקה. יש היררכיה במערכת.

אז למה בכל זאת 'בשבע'?

על פי אגדה שלא הייתה ולא נבראה, מייסדי העיתון התלבטו אם לקרוא לו 'העיתון שאומר את האמת גם כשלא נעים לשמוע אותה', 'העיתון שאסור לקרוא בזמן התפילה' או 'העיתון היחיד שבנט יפחד להתראיין בו, והוא יודע טוב מאוד למה'. כשהגיע הדדליין וכבר היו חייבים להוריד את העיתון לדפוס, הם שלחו אותו עם מקום ריק בעמוד הראשון למעלה, עד שיחליטו סופית על השם, בעזרת ה'.

"תעשו מה שאתם רוצים", אמר בעל בית הדפוס, "אני מתחיל להדפיס את העיתון לקראת הערב, עד אז כדאי שתחליטו מה השם".

"בסדר", אמרו המייסדים, "נודיע לך אחרי שש בערב".

"אני מחכה", הוא אמר והניח את שפופרת הטלפון.

"נו?" שאל אותו מפעיל המכונה, "החליטו?"

"אמרו שיודיעו אחרי שש", אמר הבעלים.

"מה זה אומר?"

"שיודיעו אחרי שש. בשבע."

"אז תגיד בשבע", הוא אמר, והשאר היסטוריה. ●

מצוות עשה שהזמן גרמא שנוהגת גם בנשים. מסיבת סיום בבית הספר חמ"ד אהבת ישראל בית שמש

משפחה אשר לה שני ילדים בשני מוסדות חינוך שונים, יתאמו ביניהן המורות את המסיבות למען ייפלו שתיהן באותו תאריך ובאותה שעה, ככה האמא לא תוכל ליהנות משני ילדיה והאבא לא יוכל להבריז. ואין צריך לומר שכדי להרבות את כאב הראש של ההורים, אין להביא אחים קטנים לאף אחת מהמסיבות

מצוות עשה לקיים עם פרוץ הקיץ מסיבות המצינות את סיום שנת הלימודים במוסדות החינוך השונים, למען יפנימו ההורים את אשר רבים בממשלה סירבו עד השבוע להבין - זה נגמר, הגיע הזמן ללכת הביתה.

אף שמסיבת הסיום היא מצוות עשה שהזמן גרמא, היא נוהגת בין בזכרים בין בנקבות, לפי שאף הן היו באותו הנס. ודוק, שהנשים מייחלות ומצפות אימתי תבוא מצווה זו לידיהן ויזכו לקיימה, בעוד הגברים מנסים להשתמט ממנה כתינוק הבורח מבית הספר של בנו ללא הועיל, ואכמ"ל.

הסיום כיצד? שלושים יום קודם האירוע דורשת המורה בהלכות המסיבה ומחלקת לתלמידיה הזמנות חגיגות, שאותן הם מניחים בעומק התיקים ושוכחים מהן יחד עם הכריכים שנותרו שם מתקופת הצנע. על כן נוהגת המורה לעדכן גם בקבוצת הווטסאפ של ההורים, שבה מקפידים האבות שלא להימצא לעולם. אבל הנשים מעדכנות אותם, לצערם.

משפחה אשר לה שני ילדים בשני מוסדות חינוך שונים, יתאמו ביניהן המורות את המסיבות למען ייפלו שתיהן באותו תאריך ובאותה שעה, ככה האמא לא תוכל ליהנות משני ילדיה והאבא לא יוכל להבריז. ואין צריך לומר שכדי להרבות את כאב הראש של ההורים, אין להביא אחים קטנים לאף אחת מהמסיבות.

יום המסיבה בבחינת יום טוב הוא, ולפי שנצטוו ישראל לשבות ממלאכה בשבתות ובימים טובים יש לסיים את הלימודים באותו יום לא יאוחר מהשעה 12:00, כדי שהילדים יוכלו לנוח וההורים ממש לא. ומצווה על הילדים לגשת אל ההורים מדי דקה עגולה ולשאול בהאי לישנא: "מתי המסיבה? מתי הולכים? נו, הולכים כבר?" על מנת שיגיעו לערב עייפים אך נרגשים.

אמרו חז"ל: המחלל את האירועים והמבזה את המסיבות, אין לו חלק לעולם הבא. לפיכך יש ללבוש למסיבה בגדים נאים, קל וחומר שיש להלביש את הילד בבגדים הכי יפים שלו, קל וחומר בן בנו של קל וחומר שהוא ילכלך את החולצה עוד לפני שתצאו מהבית.

וכך סדר הדברים במסיבה: יגיע עם בנו אל הכיתה, ויברך את המורה במאור פנים ויודה לה על שנה נפלאה, ויספוג לצלעותיו אגרוף מאשתו שתלחש לו "אידיט", זאת לא המורה, זו אמא של יהלי מכיתה ג'3". ויתור בעיניו לחפש את השלט של המזגן כדי להוריד את הטמפרטורה לפני שהוא מתאדה באוויר הדחוס של הכיתה, ויגלה שהשלט נעול בארון של אב הבית אבל אל דאגה, כמה אימהות כבר הלכו לבקש שיעלה את הטמפרטורה כי ממש קפוא פה.

סדר הדברים כיצד? ראשית תברך המורה, אחר כך שני תלמידים, לאחר מכן שוב המורה, לאחר מכן המנהל, לאחר מכן עוד תלמידים, לאחר מכן יושב ראש ועד ההורים, לאחר מכן סגן יושב ראש ועד ההורים, לאחר מכן נציגת ועד ההורים, לאחר מכן עוד נציגה מוועד ההורים שתברך בקול נרגש את צוות בית הספר, לקיים את הנאמר בפרשת חוקת, לאמור: "שמעו נא המורים".

המהדרין נוהגין לברך בחרוזים, ועל כל פנים יקפידו שכל ברכה וברכה לא תפחת מארבע דקות, כפי הנאמר "ארבע ארבה את קולך והגיגונך, בעצב תשמעי נאומים", וכל המרבה הרי זה משובח. ומי שלא הקשיב לא יצא, שבכל מקרה צפוף נורא ואי אפשר לצאת לשום מקום.

סדר המצגת כיצד? יפעילו את הסרטון, ולא יצליחו לצפות

מסלולי הלימוד לתואר ראשון

הפקולטה לכלכלה

B.A. בכלכלה וחשבונאות

B.A. בכלכלה וניהול

B.A. בכלכלה ושוק ההון

B.A. בכלכלה ולוגיסטיקה

הפקולטה לעבודה סוציאלית

B.S.W. בעבודה סוציאלית

B.S.W. תוכנית להסבת אקדמאים

ביה"ס למדעי הבריאות

B.A. בבריאות הציבור

B.Sc. במדעי התזונה

B.S.N. בסייעוד

B.S.N. בסייעוד - תוכנית להסבת אקדמאים

B.S.N. בסייעוד - לאחים ואחיות מוסמכים

מדעי החברה

B.A. בקרימינולוגיה

B.A. בפסיכולוגיה

B.A. בפוליטיקה וממשל

B.A. בלימודי תירות

מדעים מדויקים

B.Sc. במדעי המחשב

B.A. בלימודים רב-תחומיים

במדעי החברה במסלולים:

מינהל עסקים

משאבי אנוש

חינוך

מדעי הרוח

B.A. בלימודי ארץ ישראל

מסלולי הלימוד לתואר שני

M.S.W. בעבודה סוציאלית

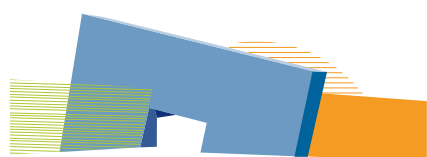
M.A. בכלכלה יישומית

M.A. בקרימינולוגיה

M.A. עם תזה בקרימינולוגיה קלינית

M.A. עם תזה בפסיכולוגיה רפואית*

*הענקת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה

המכללה האקדמית אשקלון
Ashkelon Academic College

www.aac.ac.il

האקדמית אשקלון

צעד חכם. עתיד מבטיח!

כלכלה וניהול? מתאים לך!

באקדמית אשקלון
מתאימים לך את מסלול הלימודים
המדויק עבורך עם התנאים הטובים ביותר.

8.7.22

יום פתוח
ט' בתמוז

יחס
אנושי

מקצועי
ליווי

מרכז לפיתוח
קריירה

רמה אקדמית
גבוהה

*9925

כאן זה בית

אחרי עשרים שנה, מאות ראיונות, ארבעה ילדים ושלושה ספרים שנולדו בדרך, זה הזמן להודות על הזכות להיות חלק מעיתון שהיה לי לבית, וגם למאות אלפים שהיו צמאים לקול אחר

להיות חלק מהמערכת. לתפוס מרחק כדי לחזור אחר כך עשירה יותר בידע, ביכולות ובנפש. במשך שנים השתדלתי להיות צינור לסיפוריהם של אחרים, לספר על חוסרים בחברה שלנו או להוסיף מעט שמן למדורה מבורכת שרק התחילה לבעור. להפנות את הפנס למקומות חשוכים ולהצביע על תופעות שצריך לשנות או למגר. יותר משלוש שנים אני גם כותבת כאן טור אישי. מניחה חוויות ותהיות שלי ונפגשת איתכם באופן הכי אישי והכי פומבי שיש. זו חוויה נדירה ומתנה נפלאה. האפשרות לכתוב מה שאני חושבת בחדרי הלב הכמוסים ביותר ולמצוא שותפים ושותפות לתחושות האלה שלי, היא פלא גדול שלא נרגעים ממנו. לפעמים אנשים לא מסכימים איתי בכלל, תמהים על מה שכתבתי או כועסים. וגם זה משמח אותי. באמת.

הלוואי שהיה אפשר לשוחח דרך דפי העיתון. לנהל שיחת המונים של עשרות אלפי קוראים, שכל אחד מקשיב ומדבר, ויחד מלבנים את הנושאים שעל סדר היום, שעל סדר הלב. אני יכולה רק לדמיין כמה טוב היה נולד משיחות כאלה, כמה יוזמות לעשייה. אני ממש מודה על כל תגובה, על המסכימות, על המוסיפות, על המדייקות ועל החולקות. אני לומדת מכולן והן מזכירות לי שבקצה ה־send של המייל שלי יש המון המון זוגות עיניים של אנשים עמוקים, מעניינים וחושבים.

המהפכה קרתה מהר

אבל בינינו, המקלדת היא כבר לא רק של העיתונאים. היא של כולכם, וכמו שכבר כתבתי לא מעט פעמים (ואמשיך לכתוב) - אני מעודדת את כולכם להשתתף בכיכר העיר הזאת של הרשתות החברתיות. בואו להשתתף בשוק הדעות, להביע את העמדות שלכם, לקרוא דעות של אחרים, להיות שותפים בשיח. כי אם פעם היה אפשר רק להתעצבן על החדשות או לזרוק בועם את העיתון, היום האפשרות להשתתף בשיח ואולי אפילו לשנות אותו מונחת לכל אחד בקצה האצבעות.

מאז שהתחלנו את הדרך ב'בשבע', הרבה השתנה כאן. מהפכות, כמו שאומרת חברתי חן ארצי סרור, דווקא קורות מהר ולא לאט כפי שאנחנו נוטים לחשוב. תוך שני עשורים קמו בתי ספר גבוהים דתיים לאומנות פלסטית ולמוזיקה ולתיאטרון. תוך שני עשורים היצירה הלאומית והדתית התחילה להבשיל, ופירוטיה מתוקים. תוך שני עשורים הפכנו ממיעוט רמוס למיעוט שהוא חלק מהאליטה. צריך להפנים את זה, ולהתייחס לעצמנו וגם לעולם שמסביב לפי הסטטוס החדש. בלי רגשי נחיתות, בלי רגשי אשמה, כן מתוך אחריות לא מתנשאת, אלא אוהבת. זו נקודת מוצא לפעולה אחרת בעולם.

ורגע לפני פרידה (עד הגיליון ה־1,001): תודה גדולה לכל האנשים שנמצאים מאחורי הדפים האלה שאתם מחזיקים ביד. ששמים חתום ביבשושיות־מה בדף רשמי בעיתון, אבל הם נותנים את הלב כדי שאתם תוכלו לקרוא ואנחנו נוכל לכתוב: לעורך עמנואל שילה ולסגנית העורך חגית רוזנבאום, שעוברת על מילותיי בכל שבוע. לעורכת הלשון אפרת פוקס, ולמי שמחליפה אותה בחופשת הלידה ברית נחמני, שהן יועצות וחברות. לעדי דוד שאיירה את טוריי עד היום בעין טובה, והיא חברותא לטורים וליצירתם. לגרפיקאיות המחוננות, לאנשי השיוק שבלעדיהם כל זה לא היה קורה, כי אם אין פרסומת אין מילים. למחלקת ההפצה שמביאה את כל הטוב הזה ליעדו, וכמובן להנהלת העיתון דודו סעדה ודודי פינקלר. לכל מי שלא הוזכר בשמו אבל עובד קשה כאן איתנו. תודה! ●

איור: שאול גרד

הריאיון החל לקלוח והחמוד הרים קולו בצרחות אימים. בעלי ירד איתו למטה והקטן, שכנראה לא אהב את רחובות מעלה אדומים, העלה את הטון. הריאיון היה מרשים, גדוש בכנות ובענווה של המרואייין, איש תורה ברוך כישרונות. לצד גודלה של האישיות שפגשתי, חקוקה אותה פדיחה

תינוק בן חודשיים בעגלת שכיבה משובצת. מוצץ, טיטולים ומגבונים, טייפ מנהלים קטן, עט ומחברת. אני נוסעת לפדואל, לריאיון הראשון שלי בעיתונות הכתובה, לעיתון 'בשבע'. הדרך מתעתעת. הנוף יפהפה וכמעט משרה שלווה, אבל אין לדעת מה מסתתר מאחורי הגבעות המוריקות של השומרון. מאין תצוץ חוליית המחבלים הבאה. יום אחרי יום אחרי יום צוררים העיתונים בדפיהם תמונות של נשים, גברים וילדים. סיפורי חיים של מי שהיה ולא יהיה עוד.

השנה היא תשס"ב. ימי האינתיפאדה השנייה. בעוד כמה רגעים אתייצב בהיסוס מול הדלת של משפחת שפירא ואפגש עם רבקה, אם לשמונה, שקמה כמה ימים קודם מהשבעה על בעלה, ראש ישיבת ארץ הצבי בפדואל. הרב אלימלך, אלי, נרצח בריות בדרך ללימוד הלילי שלו אצל הרב אשלג בבני ברק. בראייה לאחור זה נשמע צעד גדוש תעוזה. להיכנס לקודש הקודשים של משפחה, אל תוככי הכאב הטרי שלה, בריאיון ראשון, בוסרי וירוק? יש דברים שעושים רק בגיל מאוד צעיר, בלי להבין את המשמעות של שכול ואלמנות ואת גודלו של האיש. חזרתי נפעמת מרבקה ומהרב אלימלך. קלטת ניגוני חליל הצד שלו התנגנה בבית שלנו תקופה ארוכה.

התינוק ההוא חגג השבוע עשרים (מזל טוב, נשמה), ואני, שהגעתי לכאן בגיליון השלישי או הרביעי (פעם עוד נבדוק את זה), חוגגת איתו ועם העיתון שמציין אלף גיליונות, כלומר שני עשורים.

התינוקות למדו לבכות עם הצלצול

בראשית הדרך היה חיפוש: מי אנחנו ומה הגענו לעשות, וגם פליאה גדולה על ההתקבלות המהירה של העיתון. השטח היה כל כך צמא לו. 'בשבע' היה גשם מבורך שמגיע אחרי שנות בצורת, כשהאדמה מבוקעת וסדוקה. מים צוננים על נפשות עייפות, מרוטות מאובדן ושכול ופחד, ולא פחות מכך - מזמוניציה מתמדת, מסיקור לא הוגן, מחד צדדיות. פתאום היה עיתון שחולק בחינם, הגיע לכל בית בריכוזים הדתיים מהצפון הרחוק ועד אילת, ונתן מראה לקושי, מקום לצמוח מתוכו ותחושה של בית.

גם לי היה העיתון הזה לבית. ילדתי שני ילדים לפניו וארבעה ילדים תוך כדי הכתיבה בו. כל אחד מהם היה איתי בבית במשך שנה, והם למדו מהר מאוד לבכות בכל פעם שהטלפון צלצל. אני זוכרת את הראיונות לפי ההריונות או לפי הסצנות שעשו התינוקות הרכים שהבאתי איתי. לא אשכח את המפגש עם הסופר הרב חיים סבתו. נכנסנו לביתו: העורך וסגן העורך דאז, בעלי שהגיע לשמור על התינוק הרגוע בדרך כלל, התינוק עצמו ואני. חתיכת חבורה. השיחה החלה לקלוח והחמוד הרים קולו בצרחות אימים. בעלי ירד איתו למטה והנ"ל, שכנראה לא אהב את רחובות מעלה אדומים, העלה את הטון. הריאיון היה מרשים, גדוש בכנות ובענווה של איש תורה ברוך כישרונות. לצד גודלה של האישיות שפגשתי, חקוקה בי הפדיחה של הילד המתוק הזה שהפך מזמן לנער טוב לב.

'בשבע' קיבל בברכה את בניין הבית שלי. במשך שנים רבות כל ציר שאולי בישר לידה, כל משבר רפואי של הילדים, כל צורך משפחתי נענה בהנהון: קחי לך כמה זמן שאת צריכה, אנחנו כאן. משפחה ובריאות הם הראשונים במעלה.

זה קרה לא רק כשרציתי לגדל, אלא גם כשרציתי לגדול בעצמי. שלושה ספרים כתבתי בשנות הכתיבה בעיתון. פרויקטים שמצריכים משאבי נפש וכוחות וזמן וריכוז. בכל פעם מחדש קיבלתי מהעורך, עמנואל שילה, את ברכת הדרך, למרות שלא היה קל לאפשר לי ללבוש גלימת היעלמות ולא לכתוב, ולא

שותף אמיתי מתקדם איתכם להצלחה

פאגי מברך את קבוצת בשבע
לרגל יציאת גיליון האלף,
תודה על שותפות אמיתית לאורך כל הדרך.

פאגי שותפים לדרך חיים

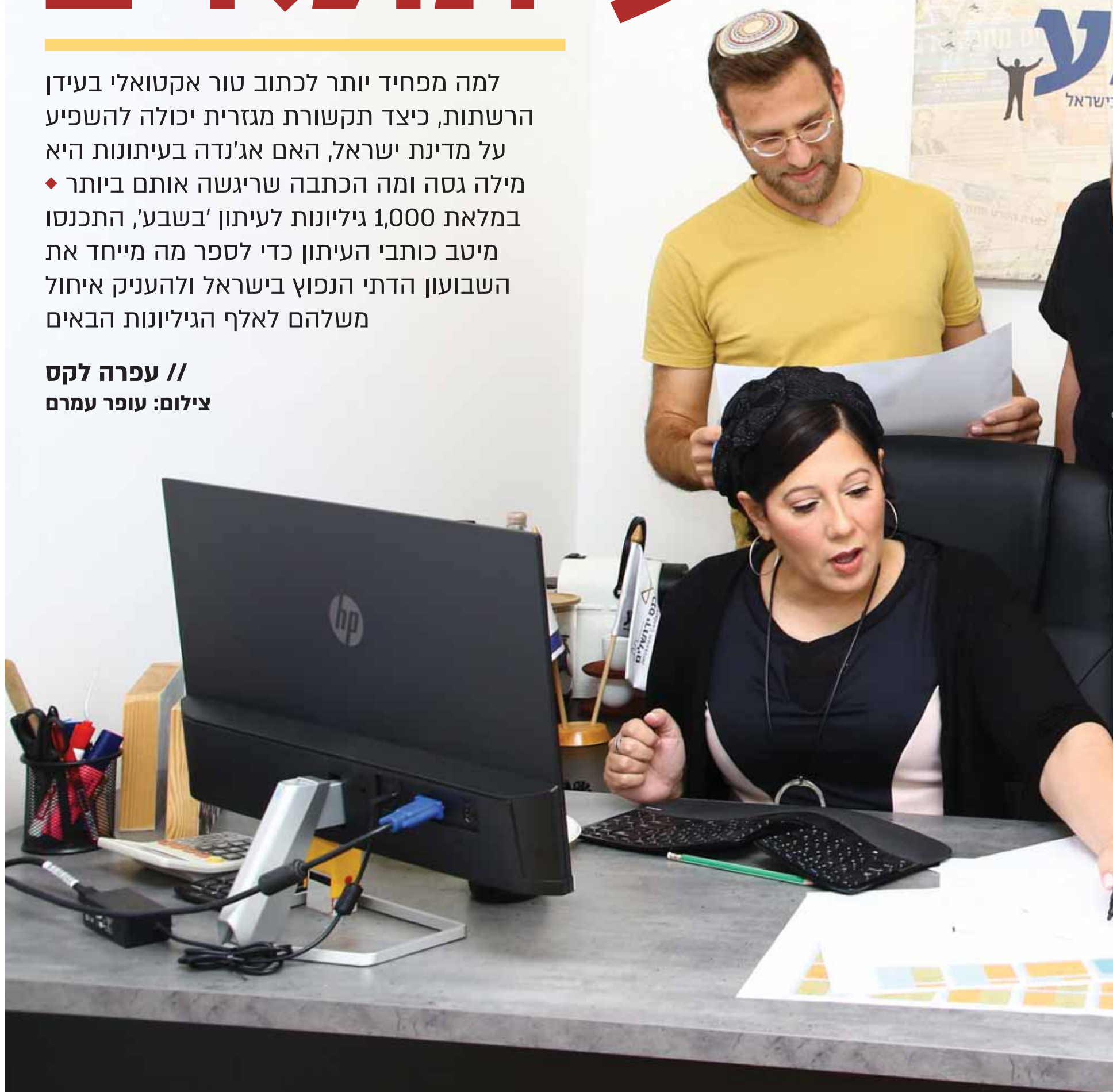
"מאחלים לעיתון שימשיך
להכתוב ולא רק להגיב, כפי
שקורה כבר עכשיו". כותבי
בשבע: יאיר יעקבי, עפרה
לקס, ניצן קידר, יוני רוטנברג
ורבקי גולדפינגר

מסיבת עיתונאים

למה מכחיד יותר לכתוב טור אקטואלי בעידן הרשתות, כיצד תקשורת מגזרית יכולה להשפיע על מדינת ישראל, האם אג'נדה בעיתונות היא מילה גסה ומה הכתבה שריגשה אותם ביותר ♦ במלאת 1,000 גיליונות לעיתון 'בשבע', התכנסו מיטב כותבי העיתון כדי לספר מה מייחד את השבועון הדתי הנפוץ בישראל ולהעניק איחול משלהם לאלף הגיליונות הבאים

// עכרה לקס
צילום: עופר עמרם

"בתקשורת הכללית ציירו אותה כאירוע מתסיס ואלים, אבל מי שפתח את 'בשבוע' ראה חגיגה של דגלים בכחול לבן". צעדת הריקודגלים

הם

הגיעו לכאן מעולמות שונים. רבקי גולדפינגר הייתה יועצת מס ומחנכת, יאיר יעקבי הוא סטנדאפיסט, תסריטאי ובמאי, ויוני רוטנברג לומד בכולל דיינות. מכל היושבים סביב השולחן, רק ניצן קידר נולד עם עט בפה, אבל ככה זה עיתונאים, אתם יודעים. אם יש כשרון ורצון, לומדים על הדרך. אז לכבוד גיליון האלף של העיתון, שבתאריכים זה יוצא כמעט עשרים שנה, התכנסנו - ארבעה מכותבי העיתון ואני - לשיחה על שנות ינקותו של העיתון, על ההתבגרות שלו, וכמעט שהתחלנו לחפש לו שידוך. על השולחן כיבוד של יומולדת, שתייה מתוקה ואפילו פופקורן. כמעט מושלם. אלא שאף אחד לא הזכיר אותי שלראיין עיתונאים זה מורכב. הם בודקים שמכשיר ההקלטה עובד, דואגים שאוסיף הקלטה בסלולרי לגיבוי, מנסים לעשות בשבילי סדר בשאלות ובתשובות, וכל זה אחרי צילומים מתישים של שעה. טוב, זה רק התחיל ככה. בהמשך היה כיף גדול. כל ההתרחשויות הזכירה לי התכנסות משפחתית. למען האמת, זה לא היה רחוק. אחרי עשרים שנה, מה אנחנו אם לא משפחה?

יועצת מס, אברך, סטנדאפיסט ועיתונאי ותיק אחד

ותיק העיתונאים שיושב איתנו הוא ניצן קידר, הכתב המדיני של 'בשבוע'. קידר הוא חלק מחבורת הכותבים כבר 16 שנה. בגיל 14 הוא החיה מחדש את מדור הספורט של עיתון 'הצופה', אחר כך שירת בגל"צ כחייל (כן, יש ב'בשבוע' גם גל"צניקים) ואז חזר ל'הצופה', כתב ב'מקור ראשון', היה ממייסדי מהדורות החדשות בתחנות הרדיו החרדיות וניהל את מחלקת החדשות בתחנת 'קול ברמה' למעלה מעשור. כיום הוא גם עובד באתר 'ערוץ 7'. הרוממה המרשים החליק אותו בקלות לעבודה ב'בשבוע'.

רבקי גולדפינגר, שהיא גם עיתונאית אקטואליה וגם כתבת מגזין, גם חברת מערכת וגם עורכת המוספים, התחילה כאמור בתחום אחר בכלל: עולם המספרים. "הייתי יועצת מס ואחר כך מחנכת באולפנת כפר פינס, אבל תמיד אהבתי כתיבה". היא החלה לכתוב בעלון חדשני לנשים בשם 'ארגמן', אחר כך כתבה ב'פנימה' ומשם, לפני 15 שנה, קפצה ראש ל'בשבוע'. האם כיום יש סיכוי לקבל ממנה טיפים לקראת הגשת הדוח השנתי לעצמאים? פחות. "נשאבתי לכתיבה", היא מעידה. היום עולמה מורכב ממילים.

יוני רוטנברג הוא אומנם הצעיר שבחבורה, אך בחמש השנים שהוא כאן הספיק להביא כמה סקופים לעיתון. הם לא רק מקשטים את הרוממה האישי שלו אלא גם הביאו לתיקון, וזה מה שחשוב באמת. רוטנברג הוא הכתב המשפטי של העיתון, בעל טור ב'בשבוע' ועורך את חלק האקטואליה. את עיקר זמנו הוא מקדיש ללימודי דיינות בכולל 'משפטי ארץ' בעפרה. איך הוא מספיק הכול? לא ברור. יוני הגיע ל'בשבוע' אחרי שכתב בעיתון 'שביעי'. "יום אחד אחד קיבלתי טלפון מסגן

העורך שהיה כאן, גדעון דוקוב, ומאז הדברים התגלגלו ואני כאן".

"אני חמש שנים וחצי בעיתון, אבל זה מרגיש כמו ימים אחדים", אומר יאיר יעקבי, שיושב בקצה השולחן ומתפייט כתוכנית לכן שאנחנו בעיצומו של חודש הספר העברי. איך הוא החל לכתוב ב'בשבוע'? "הייתי כותב מדי שבוע סיפורים מצחיקים בפייסבוק. גדעון דוקוב פנה אליי ושאל אם אהיה מעוניין לכתוב בעיתון. אמרתי לו: אני מוכן בתנאי אחד - שאני אכתוב את הטור של העורך, עמנואל שילה. אז הוא ענה 'לא', וכפשרה הסכמתי לכתוב את הטור שלי". לפני שנה יכול הטורים בעיתון נקצר ונארז לספר ביכורים מצחיק בשם 'לא עשו חמינו', "שנמצא בחנויות הספרים הנבחרות".

אחרי שכל אחד מאלה ששמותיהם מופיעים מדי שבוע בעיתון גילה טפח מעולמו, אנחנו צוללים יחד לעולם של תקשורת ועיתונות.

'בשבוע' נולד לפני שני עשורים. באותה תקופה לא הייתה כמעט תקשורת מגזרית, וגם לא רשתות חברתיות. היום המציאות שונה בתכלית. האם בעידן שלנו יש מקום לעיתון שפונה למגזר הדתי?

"כשהתחלתי לקרוא 'בשבוע' לפני הרבה שנים", פותח יעקבי, "התחושה הייתה של עיתון שהוא אנדרדוג. זו גם הייתה המציאות בחברה הישראלית. בהתנתקות ועוד לפני, הציונות הדתית חטפה הרבה ולכן הייתה במקום של תגובתיות ושל 'עשו לנו ככה ועשו לנו ככה'. אבל מאז חל שינוי. אנחנו לא רק מגיבים. אנחנו לא רק ילדים שהרשו לנו להשתתף במשחק. יש לנו מה להגיד ואנחנו אומרים אותו. תקשורת מגזרית היא לא 'שמונו על זה כיפה, אז עכשיו זו תקשורת של הציבור הדתי'. היו קבוצות שהודדו

מהתקשורת הכללית הרבה שנים, והיום הן מביאות את האג'נדה שלהן". יעקבי מוסיף את זווית הכתיבה שלו: "אני לא מנסה לומר 'היי תראו, הנה אותה בדיחה אבל עם כיפה'. יש לי ההומור שלי, וכשאני כותב בדיחה שרק דתיים יכולים להבין אני לא מתייג אותה #נישתי בצורה מתנצלת, כמו שעושים לא מעט אנשים. סליחה, יש לי עולם שלי. כמו שחילוני לא יכתוב #נישתי על בדיחה שנוגעת לעולם שלו".

"אני חושב שבמעגל הראשון, המגזר הציוני-דתי הוא עדיין זה שנחשף לעיתון", אומר רוטנברג, "אבל זה לא נגמר שם. אנחנו חיים בעידן שבו כל מה שנכתב בפרינט, יגיע יום אחד לדיגיטל. אפילו לא צריך שאתר יעלה את הכתבה או את הטור אצלו. מספיק שאדם יצלם משהו ויעלה ציוף או פוסט. הפרינט הופך לדיגיטל, והעולם של הדיגיטל הוא כללי ולא מגזרי. במובן הזה, העידן הדיגיטלי עושה אווטינג לתקשורת המגזרית ומוציא אותה לציבור כולו. אז כן, המפרסמים

רבקי גולדפינגר: "אנחנו יוצרים עיתונות שמחוברת לאידיאולוגיה עד הסוף. השנה האחרונה הראתה את זה. אני חושבת שזה העיתון היחיד שדבק באמת עד הסוף, נגד האינטרסים הכלכליים שלו, בכל מה שקשור לממשלה. בלי להתייפייך ובלי לעגל פינות, גם כשזה לא היה נעים"

יודעים שהעיתונים יגיעו לציבור הדתי דרך בתי הכנסת, אבל התכנים יוצאים החוצה, והחשיבות של זה לדעתי היא בקביעת סדר היום".

למה הוא מתכוון בקביעת סדר היום? "אתר ynet יכול להחליט שהוא מפרסם כל היום כתבות על כך שביבי מושחת, או מקדם נושאים כמו להט"בים, וגם אם אתה כועס עליהם וחושב שהם לא בסדר ומטיח את זה בתגובות, זה לא יזיז אותם. בזה הם עוסקים. הכוח של עיתון כמו 'בשבוע' זה שהוא לא מגיב לאחרים או נגרר. הוא מחליט בעצמו במה הוא עוסק ואיך, ועל זה הוא כותב".

גולדפינגר מנדבת דוגמה טרייה: "מי שצרך את התקשורת הכללית לפני יום ירושלים, יכול היה לחשוב שריקוד הדגלים הוא התססה ותהלוכה קיצונית ואלימה. ופתאום פותחים את עיתון 'בשבוע' ורואים איזה יופי, חגיגה של דגלים, של כחול לבן. הקורא מקבל זווית אחרת. אם הוא היה צורך רק את התקשורת הכללית, הוא לא היה יודע שיש מציאות אחרת. אז אנחנו מזכירים לקוראים שלנו

צילום: נתי שוחט, פלאש 90

יעקבי נכנס למתקפת שיעול, וכולם צוחקים, במקום להבין ולהפנים שמדובר ברמז משמייים על השיבוצים האלה, שהוא מביא מתוכניות הטלוויזיה, רחמנא ליצלן.

רצים למרחקים ארוכים

כשמדברים על תקשורת, מיד מוסיפים את המושג 'השפעה'. אתם חושבים שהכתיבה שלכם ב'בשבע' משפיעה על קבלת או אי קבלת חוקים, על מדיניות או על יציבותה של הממשלה?

"יש הבדל בין מיקרו למאקרו", אומר רוטנברג. "לאחרונה עסקתי בנושא של אמנת איסטנבול. זו אמנה שעוסקת באלימות נגד נשים, שאמורות לקבל הגנה, אבל על הדרך גם מעניקה זכויות יתר בנושא הגירה, ויש לזה משמעות כלפינו כמדינה יהודית. הכתיבה שלי על הנושא עוררה רעש אצל חברי כנסת ואצל

**יוני רוטנברג:
"לאחרונה עסקתי
בנושא של אמנת
איסטנבול, שעוסקת
באלימות נגד נשים,
שאמורות לקבל הגנה,
אבל על הדרך גם
מעניקה זכויות יתר
בנושא הגירה. הכתיבה
שלי על הנושא עוררה
רעש אצל חברי כנסת
ואצל גופים כמו פורום
קהלת, ותהליך
החתימה על האמנה
נעצר. אז זה לא
שכתבתי והופ זה
קרה, אבל הכתיבה
מניעה, יש לזה
השפעה"**

את מה שהם כבר יודעים, איך כדאי לראות את המציאות. סוג של מצפן, איפוס, אחרי השחיקה מהתקשורת הכללית".

קידר מוסיף עוד פן: "אנחנו עוסקים גם בהרבה נושאים שבהם התקשורת הכללית לא תתעסק, וזה מאוד דומה - סליחה שאני הולך לעולם המושגים שלי - לתשובה לשאלה למה צריך מפלגה מגזרית. אנשים אומרים שצריך להיטמע בתוך הציבור הכללי - אבל אז מי יעסוק בשכר הלימוד בשיבות, מי יתעסק בנושא בנות השירות שלנו? חשוב לנו שהדברים יהיו על סדר היום. לא יכתבו על זה ב'מעריב', גם לא ב'ישראל היום', אצלנו כן".

העיתון מיועד לציבור הדתי, אבל הדברים הכתובים בו מגיעים גם החוצה, אומרים העיתונאים, ומסבירים שלפעמים השגרירים של התכנים הם לא הרשתות החברתיות, אלא קוראים דתיים שנמצאים בעמדות השפעה ובמשרות מפתח. "אני מבין את זה מהתגובות שאני מקבל", אומר רוטנברג, "פתאום אדם בכיר מאוד בסביבת היועץ המשפטי לממשלה שואל אותי 'למה כתבת עליי כך וכך' והוא בכלל לא שייך לציבור הדתי".

יעקבי, אתה חושב שיכולת לפרסם את הטורים שאתה כותב כאן גם בבמה כללית?

"אני משתדל לערבב ולכתוב גם טקסטים שיכולים להתפרסם במקומות אחרים. אבל בגלל שאני יודע שהקהל שלי הוא דתי, אני משתדל לשתול שיבוצים מהמקורות, שאולי לא כולם יבינו אבל כיף לי עם זה". רגע, יש המשך: "באותה מידה, אני יכול לשתול שיבוצים שרוב הקוראים הדתיים לא יבינו. הם יגיעו מעולמות אחרים שאני נמצא בהם, אבל לי זה נחמד".

גופים כמו פורום קהלת, ותהליך החתימה על האמנה נעצר. אז זה לא שכתבתי והופ זה קרה. אבל הכתיבה מניעה, יש לזה השפעה". ובכל זאת, הוא מסייג: "אנחנו מדברים על מיקרו. נושא כזה או נושא אחר. אבל במאקרו, בתמונה הכללית, אתה חש שאתה חוצב באבן. אתה שוב כותב על ההשתלטות על שטחי יהודה ושומרון ועל מדיניות שגויה בכל מיני תחומים, ומה זה עושה? זה לא פועל כלום".

זה מייאש?

"לא. זו העבודה שלי", הוא אומר בהשלמה, אבל גולדפינגר מרימה את האווירה: "אנחנו גם רצים למרחקים ארוכים. אנחנו לא סופרים רק את הנושאים שבהם יש לנו השפעה מיידית". רוטנברג מסכים וממשיך את קו המחשבה: "נכון, ומרחקים ארוכים זה מה שיעקבי אמר. זה לא רק שהעיתון הפך מתגובתי לכוזה שיש לו אמירה, אלא תנועה חברתית שהתרחשה בתוך מדינת ישראל. הציונות הדתית, שהייתה ילדת כאפות ב־2005, היא כבר לא כזאת, ובעקבות כך, גם העיתון של הציונות הדתית וגם ההשפעה שלו הם אחרים".

יעקבי, שסיים להשתעל בינתיים, חוזר וממקד את הנושא של השפעה או אי השפעה על הקוראים עצמם: "בניגוד למה שאנחנו העיתונאים חושבים, לא כל עם ישראל חי בבוועת הטוויטר. אנשים עוסקים. הם לא עוקבים כל יום אחרי האקטואליה ומי עשה מה. כשהם פותחים עיתון בשבת, הם מצפים שיאמרו להם אם דפקו אותם או לא, שיפרשו להם את המציאות. לקורא יש אמון מלא בעיתון, אחרת הוא לא היה קורא אותו. אם אתה כותב כל שבוע שהממשלה היא רעה, אז הקורא מפנים ומאמין לזה וזה בסדר, יגיעו הבחירות וזה גם ישפיע. לכן אני מאמין שלעיתון ולנו הכותבים צריכה להיות הרבה אחריות לבדוק את עצמנו ולוודא שאנחנו לא מגיבים מתוך רפלקס. לשקף את המציאות נאמנה ככל האפשר, מפני שסומכים עלינו".

ועכשיו לפיל הגדול שנכנס לשוק התקשורת ביתר שאת בעשור האחרון: הרשתות החברתיות. איך לדעתכם הן השפיעו על כלכלי המשחק בשדה התקשורת?

"לכל אחד יש כלי להשמיע את הקול שלו. פעם לא היה", אומרת גולדפינגר, יעקבי, לודאי לשעבר, מביא דוגמה שחווה על בשרו: "אם לא היו רשתות חברתיות בזמן פרעות תשפ"א, הסיפור היה מתנהל אחרת לגמרי. אפילו אנשי התקשורת הימניים לא היו יודעים מה נעשה בעיר. הטיפול התקשורתי בנושא היה אחר". בעצם, הרשתות החברתיות הן מגפון של הצד הימני במפה הפוליטית.

רוטנברג מכחח בגרונו, כי כנציג הצעירים סביב השולחן, ההטמעה של הרשתות החברתיות היא עמוקה ומשפיעה עליו באופן אישי. "אני חי עיתונות שבה אני יושב ביום שלישי וכותב את הטור שלי עם עצמי, אבל לא רק שעשרות אלפי אנשים יקראו את הטור שלי דרך העיתון המודפס, הם גם יעמידו אותי במקום אם טעיתי. אם הייתי כותב בעיתון משהו על מישוה לפני עשור, אז אולי הוא היה מקלל אותי ואפילו לא הייתי יודע. לכל היותר הוא היה אולי מתאמץ ושולח לי מייל במוצאי שבת. אבל בעידן הרשתות החברתיות, אם חרגת, אם הלכת עם האג'נדה שלך רחוק מדי מהעובדות, או כתבת עובדה לא נכונה - אתה עומד לביקורת של עשרות אלפי אנשים

שיכולים להגיב לך ועליך מיד. ואתה לא רוצה לצאת עיתונאי לא אמין".

קידר: "יש הרבה עיתונאים שהאג'נדה שלהם מובילה אותם מעבר לקווי העובדות". רוטנברג: "זהם משלמים על כך באמינות שלהם. יש עיתונאים מהדור הישן שנכנסו פתאום למציאות החדשה והעבודה שלהם יותר נבחנת". כאן החברים מעלים על הגריל עיתונאי מפורסם, שלא נזכיר את שמו מחשש לדיבה, אבל הקוראים יכולים לדמיין לעצמם איזה עיתונאי או עיתונאית שירצו לשם ההמחשה. "קחו למשל את העיתונאי הנ"ל. מה רמת האמינות שלו? אפס", פוסק רוטנברג, "כולם יודעים שהוא עובד כדי לקדם פוליטיקאי מסוים. פעם הוא היה יכול להסתתר מאחורי המילים של העיתון, היום כבר לא. וככה, כשאני כותב ביום שלישי, אני בחרדה מהפרסום של הדברים ביום חמישי, שלא לפספס שום פרט, כדי לא לצאת מגוחך". יעקבי מוסיף: "פעם היינו מביטים על ראשי ממשלה מלמטה, והיום אנחנו פוגשים אותם ברשת כמו אנשים סתם". קידר תופס את המנגינה של יעקבי ומפליג: "פעם גם עיתונאים היו במעמד אחר. כיבדו אותם, הם קיבלו דירות בוול". היום עיתונאים מקבלים מקסימום כניסה בחינם לגן החיות התנ"כי בהצגת תעודת לע"מ. חיים קשים.

ותודה לעורך שהביאנו עד הלום

אנחנו חוגגים אלף גיליונות. אתם מזהים חוט ששזור את כולם?

אני חושבת שזו שאלת אתגר, אבל רוטנברג לא מהסס וקופץ למים: "ל'בשבע' יש עורך ראשי אחד מהיום הראשון, והעיתון במובנים רבים הוא בצלמו ובדמותו. בעיניי היושרה והמקצועיות שלו משפיעות על הכותבים ועל העיתון כולו. זה לא שאין אג'נדה, יש אג'נדה. אבל אין ספינים ולא שקרים ולא 'שמור לי ואשמור לך' או 'נזיק לו כדי שנקבל תוצאה רצויה'. וגם", הוא מציין את החלק שלפעמים מציק לעיתונאים שרוצים כבר לסיים עם הכתיבה ולשלוח, "אין אצלו לא לקבל תגובה ממישהו שכתבת נגדו, או להימנע מלתת למישהו מקום להגיד את כל מה שיש לו להגיב. בתור כתב, לפעמים היושרה הזו משגעת אותך, אבל זה עד הסוף. עיתונות עד הסוף".

"וגם מחוברת לאידיאולוגיה עד הסוף", מוסיפה גולדפינגר, "השנה האחרונה הראתה את זה. אני חושבת שזה העיתון היחיד שדבק באמת עד הסוף, נגד האינטרסים הכלכליים שלו, בכל מה שקשור לממשלה. בלי להתייפף ובלי לעגל פינות, גם כשזה לא היה נעים".

"כל זה בלי לחסום דעות אחרות", אומר קידר, "משמיעים גם דברים ששומעים במקומות אחרים ובתקשורת הכללית, אבל הטוויסט הוא שלנו". גולדפינגר מוסיפה: "עמנואל שילה העורך נוהג לומר ש'בשבע' הוא לא עיתון מאוזן אלא מאזן. הוא הקונטרס או המענה לתקשורת הכללית. בחור או בחורה, גבר או אישה מהציבור הדתי-לאומי רוצים לשמוע את הקול שלהם, שידברו בשפה שלהם, שיבטאו את מה שהם חושבים. זה 'בשבע'".

אני מבקשת מכל אחד לחשוב על **ש**ור או כתבה שהם כתבו ונחקקו בהם המשך בעמוד 25

צילום: אריה מינקוב

התחלה // נולד בשנת תשי"א בירושלים. בן שלישי מארבעה ילדים.**כצלה //** בעקבות שם המשפחה זכה בילדותו לכינוי כצלה, שדבק בו מאז ועד היום. "ככה קראו לי בבני עקיבא ובצבא, והשם הזה נשאר איתי לתמיד".**אבא //** דוד ז"ל. יליד ורשה שעלה לארץ בשנת 1936 בגפו מטעמי ציונות. "כל המשפחה שנותרה מאחור נרצחה. אבא היה בלשן והיסטוריון, אבל עבד כל חייו כמנהל חשבונות בשק"ם. איש עדין נפש ושקט. ידען ותלמיד חכם גדול. ציוני בכל רמ"ח איבריו. איש ישר וטהור".**אמא //** בתיה ז"ל. ילידת הארץ. כל השנים עבדה בתור מורה. "אמא הייתה אישה נמרצת ועוצמתית. האמא הכי טובה בעולם. אף פעם לא ראיתי אותה מאבדת עשתונות. גם בימים שאחרי הפציעה שלי בצבא, כשהרופאים נלחמו על חיי, לא ראיתי אותה מזילה דמעה, אלא יושבת ואומרת ספרי תהילים יום ולילה. הייתה דוגמה ומופת".**ירושלמים //** דור חמישי בארץ מצד אמו. "אמא ילידת ירושלים, מבית משפחת רפפורט, שמוכרת מאוד בירושלים. המשפחה שלה חיה דורות בירושלים". עד גיל שש גר בירושלים, ואז עברה משפחתו לבני ברק. "אבא קודם בעבודה והועבר לסניף תל אביב, ולכן עברנו כמשפחה לבני ברק - עיר שבאותם ימים גרו בה המון תושבים דתיים־לאומיים".**קום והתהלך בארץ //** משפחתו גרה בדירה צנועה אבל מלאה שמחת חיים. "היינו משפחה מאוד שמחה. על השולחן היו תמיד לחם וגבינה. לא חסר לנו דבר. הוריי חסכו פרוטה לפרוטה כדי שאצא לכל הטיולים בבית הספר ובבני עקיבא. הם הבינו כמה אני נהנה לטייל ברחבי הארץ והיה חשוב להם לתת לי את זה".**קדימה בני עקיבא //** החל מכיתה א' למד בבית הספר ממ"ד מעלות בבני ברק. "הייתי המחזור הראשון בכיתה התורנית". לבני עקיבא סניף בני ברק הלך בהתלהבות. "הייתי חניך שרוף בשבט להגשמה. עד היום אני קשור לחברים שלי מהשבט".**רק טוב //** למד בישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה. "לא הצטיינתי בלימודים. היינו עסוקים בעיקר בבני עקיבא ובלטייל בארץ לאורכה ולרוחבה. היינו מאוד אידיאליסטים, הרגשנו שאנחנו חיים בתקופה היסטורית. זכינו להסתופף בצילם של הרב משה צבי נריה, מחולל מהפכת הכיפה הסרוגה, והרב אברהם צוקרמן, המחנך האולטימטיבי. בחוכמתם הם ידעו להכיל אותנו ולהוציא מאיתנו את המיטב".**מלחמה //** כשהיה תלמיד בכיתה י' פרצה מלחמת ששת הימים. "הישיבה ישבה על הגבעה הכי גבוהה בעמק חפר. צפינו מזרחה, שם הצבא פרץ. יכולנו לראות את הכוחות נעים. נשארנו בישיבה, חפרנו שוחות ובורות. היינו צעירים מכדי לפחד, בעיקר הייתה התרגשות גדולה. לא שיערנו שהניצחון יהיה כזה גדול".**פעמי משיח //** "ההתרגשות משחרור ירושלים הייתה אדירה. התחדדה ההכרה של

יעקב כצלה כץ

70 נשוי לתמי ואב לשבעה ילדים תושב בית אל יושב ראש מועצת המנהלים של קבוצת ערוץ 7

הרבה חבר'ה דתיים לסיירת, המיטב של המיטב של עם ישראל". סיים בהצטיינות קורס קצינים ושימש סגן מ"פ בסיירת שקד.

יום כיפור // כשפרצה מלחמת יום הכיפורים היה בקבוצה של כשנים־עשר אנשי סיירת במילואים בפיקודו של תא"ל (במיל) אמציה חן, שביצעו מבצעים במסגרת אוגדתו של אריאל שרון. ביום השמיני למלחמה יצא הכוח לאתר כוחות מצריים שנחתו במסוקים באזור ההיערכות לצליחת התעלה. "היינו שנים־עשר לוחמים מול כמאה ושלוישים אנשי קומנדו מצריים - ממש מעטים מול רבים".

הפציעה // תוך כדי ההסתערות וירי על לוחמי הקומנדו המצרי, הנגמ"ש שבו נסע חטף פגיעה ישירה של טיל RPG. "נהרגו לידי חברים. אני נפצעתי קשה. אף אחד לא

בסיירת שקד. "מלחמת ששת הימים פקחה לנו את העיניים, וכל מה שרצינו היה להתגייס ולהגן על הארץ. רצינו ללכת ליחידות המיוחדות ולתת את הכי טוב מעצמנו".

היינו שלושה // באותם ימים לא היה מקובל לראות בחורים דתיים בסיירות. "סיירת שקד הייתה מורכבת בעיקר מחבר'ה קיבוצניקים ומושבניקים. היינו שלושה חברים דתיים. יחד איתי היו ראובן שפורן, שנהרג במרדף אחרי מחבלים, ואלי פייג, חבר ילדות קרוב שנהרג במלחמה. שני בניי נקראו על שמם".

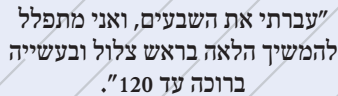
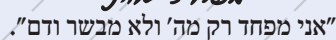
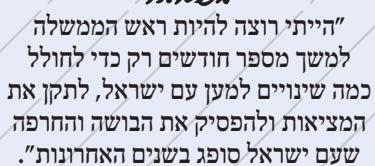
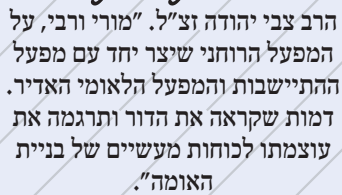
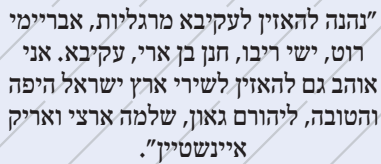
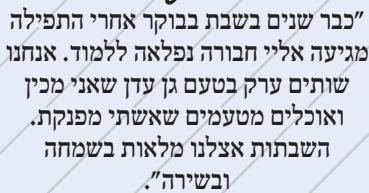
נשאר דתי // "המפקד הקיבוצניק שאל אותי כל בוקר 'כצלה, אתה עדיין דתי?'. ברוך ה' הייתי עם אמונה חזקה. אני מאמין שהגיוס שלנו הביא למהפך, ואחרינו התחילו להגיע עוד

הניצחון הגדול והתוצאות ההיסטוריות שלו. הרגשנו שאוטוטו הולך להיבנות בית המקדש השלישי. כמה ימים אחרי סיום המלחמה נסענו מהישיבה לירושלים ולכותל. נכנסנו בריקודים לעיר. חשנו פעמי משיח".

מרכז // עם סיום הלימודים התיכוניים פנה לישיבת מרכז הרב. "זכיתי ללמוד אצל הרב צבי יהודה זצ"ל, מורי ורבי. רציתי ללמוד קצת לפני הגיוס. היו לי חברותות מצוינות, ובלילות הייתי מתאמן לצבא. הקשר שלי עם הרב צבי יהודה היה מיוחד. גם חצי שנה אחרי הפציעה שלי, כשנתנו לי לצאת בפעם הראשונה מבית החולים, נסעתי באמבולנס קודם כול לישיבת מרכז הרב. הרב צבי יהודה חיכה לי בחוץ כשהוא בוכה ובוכה".

לתת // בשנת 1970 התגייס לצבא. שירת

"סדרי היום שלי משתנים בהתאם לתוכניות, הפגישות והעיסוקים השונים והנסיעות לחו"ל".

מפונה// "בדרך נס פינו אותי משדה הקרב במסוק לרפידים ומשם

צילומים: אלבום פרטי

עליו לנשיא. הוא סגר איתנו הסכמים, ובשנייה האחרונה הודיע שהוא הולך עם אהוד ברק והכניס לנו סכין בגב".

הגדר // בשנתיים הראשונות לכהונתה של הכנסת ה־18 שימש יושב ראש הוועדה לבעיית העובדים הורים. "אלו היו השנים שבהן הגיעו לארץ מדי יום אלפי מסתננים. בכל ריאיון הזהרתי 'הם ממלאים את הארץ'. נאבקתי על זה לבד, ולאט לאט גם אחרים הבינו את גודל הסכנה. כפיתי על הממשלה לבנות את הגדר בדרום הארץ. המכשול שהוקם - זו הייתה העבודה שלי. כתוצאה מהגדר אין כיום מיליון סודנים בישראל, למרות שהבעיה לצערי עדיין קיימת ומחייבת טיפול".

פוליטיקה אחרת // "כיוון שהייתי מעורב בהבאתו של נפתלי בנט לקדמת הפוליטיקה, אני נושא באחריות במידה מסוימת. אני אומר שעם ישראל לא אוהב בעלי גאוה ושקרנים - לכן בנט יהיה אפיזודה חולפת בתולדות הנהגת עם ישראל".

מוזיקה // "מילדות אהבתי מוזיקה. מוזיקה מרחיבה את הלב והנשמה. במהלך השנים מצאתי את עצמי מלחין מנגינות". את לחניו הוציא בשישה דיסקים בעיבודם של עקיבא מרגליות ויובל סטופל. "שירי השבת בשולחן השבת אצלי בבית הם זמירות שאני הלחנתי. יש מאות שירים שהלחנתי שעדיין לא יצאו לאור".

אם זה לא היה המסלול // "להתפתח במסלול הצבאי היה אידיאלי בשבילי והתאים לערכים שלי, אבל כיוון שנפצעתי במלחמה המסלול הזה נסגר בפניי. גם מוזיקה משמחת וממלאת את הנפש שלי והייתי שמח ללמוד מוזיקה ולעסוק בה". ●

בישראל. הגיליונות נחטפים, 'בשבע' הוא חלק מהשבת אצל אלפי משפחות בישראל. גם ציבור חרדי גדול קורא את העיתון. זו מהפכה של ממש, ואם היינו מהבונים - אשרינו".

אריק // בממשלת יצחק שמיר שימש יועצו של אריק שרון. "הייתי יועץ קרוב של אריק בימיו הטובים. הייתי עוזר אישי שלו לענייני התיישבות כשהיה שר השיכון, אבל הקשר שלי איתו התחיל עוד בסיירת. אריק שרון היה אלוף הפיקוד ותחתיו ערכנו אין־סוף פעולות מעבר לקווי האויב. הכול היה תחת הנהגתו. בהמשך הייתי בן בית אצלו בחווה. כשהייתי עוזר של אריק במשרד השיכון, בנינו עשרות אלפי יחידות דיור בכל רחבי יש"ע, ירושלים והגולן".

הלכת לי חבר // "הייתי מאוד קרוב אליו, עם אהבה גדולה וקשר עמוק". אולם הקשר החברי הקרוב התערער בעקבות הגירוש מגוש קטיף. "לצערי הרב, באו השנים שהוא כשל ועשה דברים נוראים בגוש קטיף. אבל אני באופן אישי חייב לו הכרת הטוב כי הוא זה שהציל את החיים שלי במלחמת יום הכיפורים, כששלח מסוק בשטח אש בניגוד להוראות כדי להציל אותי. אני מעדיף לדבר על הדברים הטובים שעשה, ואת הדברים הלא טובים ההיסטוריה כבר תדאג לשפוט".

לכנסת // עמד בראש רשימת האיחוד הלאומי וכיהן כחבר כנסת בכנסת ה־18 מטעם תקומה. "נקראתי על ידי הרב מרדכי אליהו זצ"ל לעמוד בראשות האיחוד הלאומי. בבחירות זכתה מפלגת האיחוד הלאומי בארבעה מנדטים. "לקראת הקמת הממשלה ניהלתי משא ומתן מול נתניהו, שדיבר איתי כל יום כמה פעמים. היינו כל כך תמימים והמלצנו

כצ'לה כלוחם. משמאל: לאחר הפציעה

במזרח ירושלים. זאת אומרת שאנחנו עומדים על קרוב למיליון יהודים מעבר לקו הירוק. מי היה מאמין. זו מהפכה היסטורית שזכיתי לקחת בה חלק".

הספינה // הרעיון להקמת תחנת רדיו פיראטית נבע מהצורך להשמיע קול ימני ודתי מעל גלי האתר. "אלו היו שנים מאוד סוערות מבחינה ביטחונית. באופן קבוע חטפנו אבנים בדרך הביתה. הייתה מסירות נפש גדולה מאוד מצד התושבים למען ההתיישבות, אבל התקשורת הישראלית הציגה רק השקפת עולם אחת - שמאלית קיצונית. ואז עלה הרעיון שהתבשל בצוות של מוסדות בית אל, להקים רדיו שיהיה מסוגל לשדר לעם ישראל את מה שקורה בשטח ולהחדיר עוצמה בקרב המאזינים. כך קם ערוץ 7".

משדרים // ערוץ 7 שידר מאוניית ארץ הצבי שעגנה מול חופי תל אביב מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, בכל מזג אוויר. הערוץ שידר מהים למאזיניו תוכניות אקטואליה, פוליטיקה, תכנים תורניים ומוזיקה חסידיית וישראלית. "המודל שלנו היה תחנת הרדיו הפיראטית של אייבי נתן. הרעיון המשוגע הזה של רכישת אונייה, שיפוף ותפעול מתמשך עלה הון עתק של עשרות מיליוני דולרים. אבל הערוץ הזה עמד על המשמר והעניק כוח למתיישבים ולציבור בישראל. הייתה תחושת שליחות באוויר".

קול אחר // "הספינה שינתה את מאזן הכוחות בעולם התקשורת בישראל ונסכה כוח בציבור המאזינים הימניים. פתאום מישוה השמיע את קולם. הערוץ נתן רוח גבית להתיישבות, ומעשיו המפוארים של ערוץ 7 כבר נרשמו על דפי ההיסטוריה".

לא תנצחו אותי // תחנת הרדיו שידרה במשך חמש־עשרה שנים, עד שבשנת 2003 פסק בית משפט השלום בירושלים כי שידוריה אינם חוקיים והורה לסוגרה לאלתר. מנהלי התחנה הועמדו למשפט והורשעו. "הם ניסו להשתיק אותנו והתייחסו אלינו כאל אחרוני הפושעים. אבל דווקא הרצון לסגור את ערוץ 7 סלל את הדרך להקמת עוד תחנות, אתרים ואמצעי תקשורת ימניים ודתיים בישראל, שלא מהססים להשמיע קול אחר".

אתר // במהלך המשפט שנערך נגד הנהלת ערוץ 7 עלה הרעיון להרחיב את אתר האינטרנט שפעל עד אז באופן מצומצם ולהקים עיתון. וממחשבה למעשה. פעילות אתר ערוץ 7 התרחבה, והוא הפך לאתר אינטרנט שכולל תוכן דיגיטלי עשיר ומגוון, חדשותי ויהודי. בראש הערוץ עמדה הרבנית שולמית מלמד.

גם עיתון // בקיץ תשס"ב (2002), כשנה לפני סגירת תחנת הרדיו, הוקם 'בשבע' - עיתון המופץ בסופי שבוע בריכוזי אוכלוסייה דתית. "במשפט הציגו אותנו כחבורת פושעים. הייתי בבית המשפט וראיתי את הכיוון שאליו המשפט הולך. נפגשתי עם עמנואל שילה והוא הציע להקים עיתון מודפס בעל השקפת עולם ימנית. המטרה הייתה להביא אל העיתונות המודפסת את קולה של הצינונות הדתית. ראיתי בדבר הזה ערך עצום".

בשבע // בימים אלו חוגג העיתון עשרים שנה להיווסדו. "אנחנו היום העיתון השלישי בגודלו בעיתוני סוף השבוע בישראל. גם הוכח שאנחנו עיתון שנושא את עצמו כלכלית. ההצלחה של העיתון היא אחת ההצלחות הגדולות במדיה

יום פתוח! | א' תמוז 30.6 | 16:00-18:30

◀ אפשרות ללימודים היברידיים ▶ מעונות לרווקים.ות ומשפחות ▶ קהילה חמה וחיי חברה

המכללה האקדמית לחינוך
גבעת ושינגטון
חינוך בראש אחר

facebook [washington.ac.il](https://www.washington.ac.il)
toar@washington.ac.il

לפרטים ולהרשמה:
073-3744339

מבט קרוב

משרתים ביחידות מובחרות, מפוזרים בעשרות גרעינים תורניים וחברתיים בפריפריה, מפעילים שלל מיזמי התנדבות וחסד ומאיישים משרות בכירות במשק • מה חושב הציבור בישראל על מידת תרומתו של הציבור הסרוג לחברה ולמדינה?

מקרא:

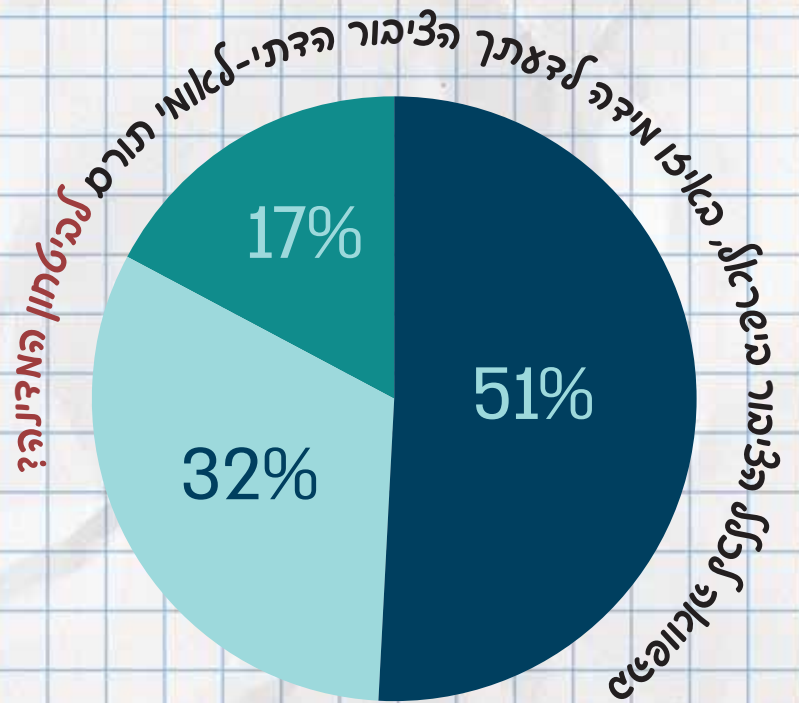
● מעל הממוצע

● ממוצע

● מתחת הממוצע

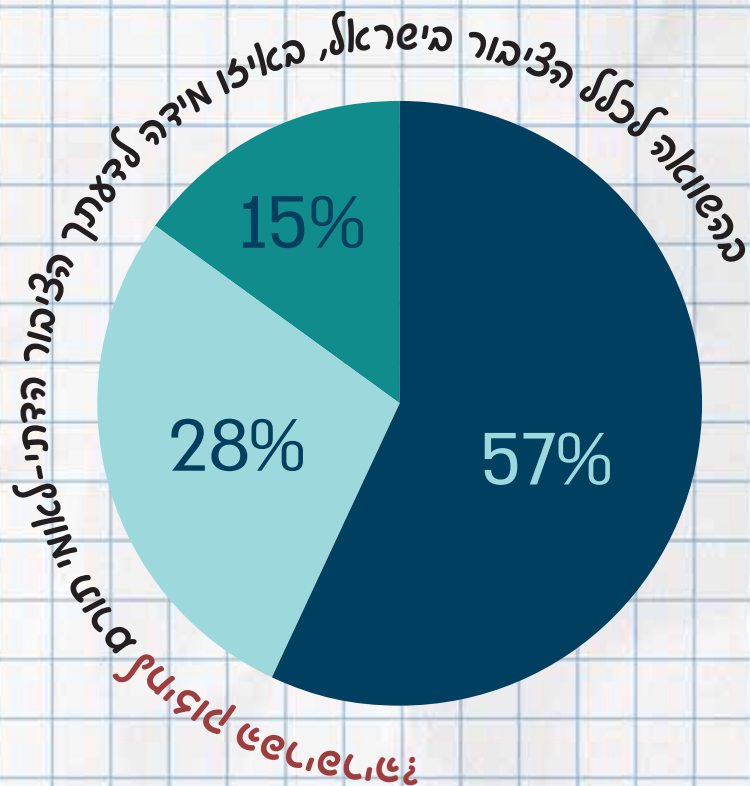
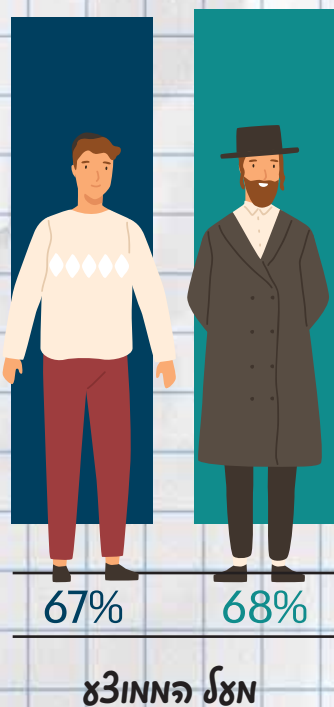

תרומה של הציבור הדתי לאומי לביטחון המדינה בעיני הציבור החילוני והחרדי

*בקרוב כלל הציבור הבוגר בישראל

תרומה של הציבור הדתי לאומי לעזרה לחלשים בעיני הציבור המסורתי והחרדי

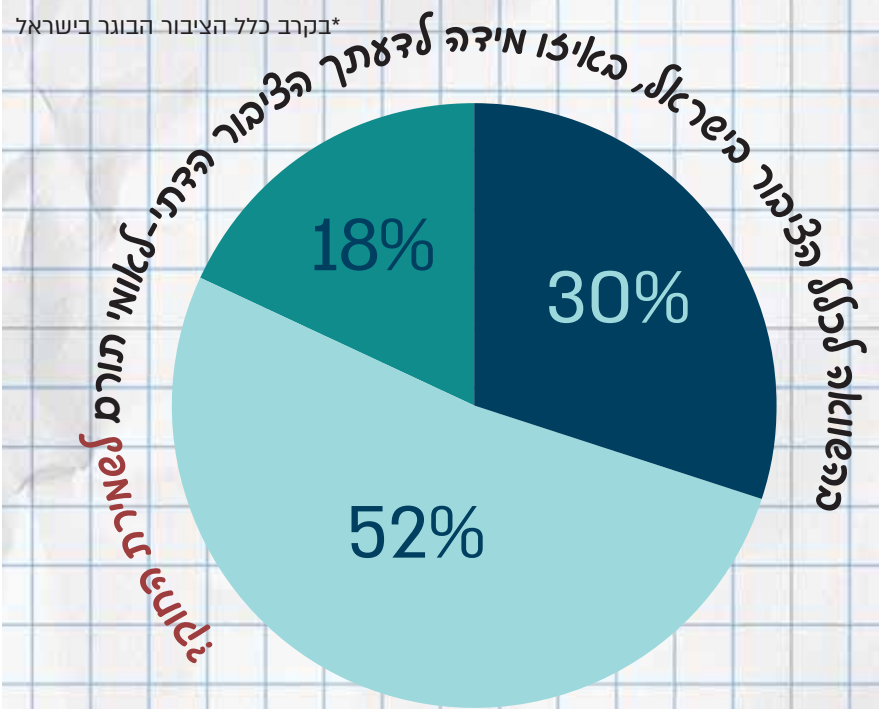

תרומה של הציבור הדתי לאומי לחיזוק הפריפריה בעיני הציבור החילוני והמסורתי

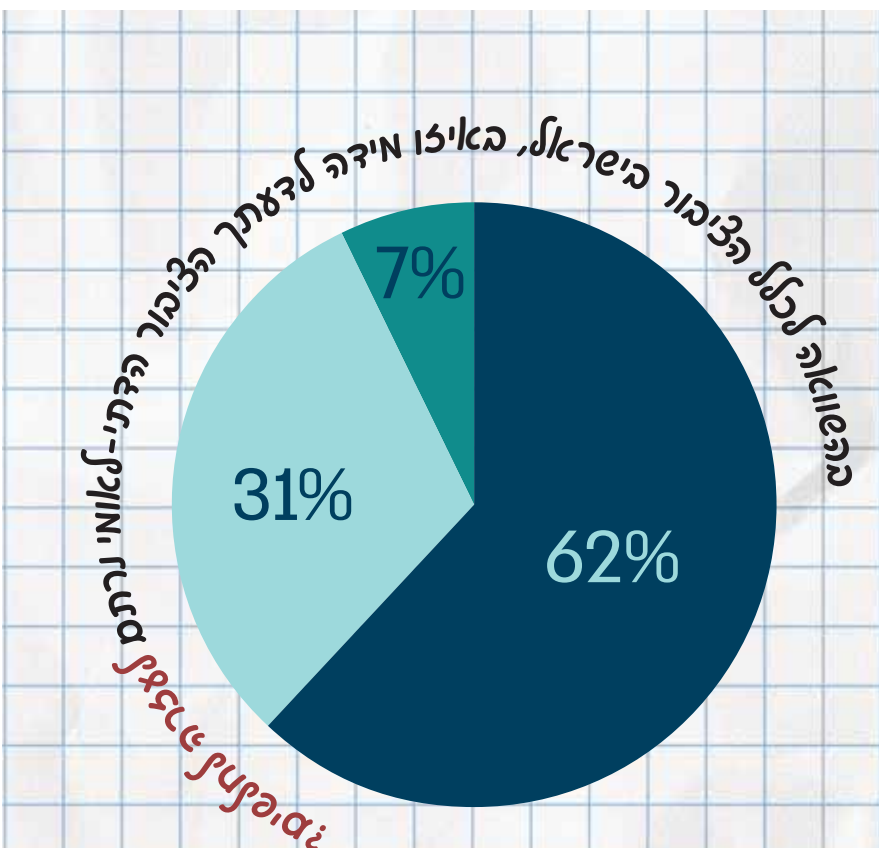
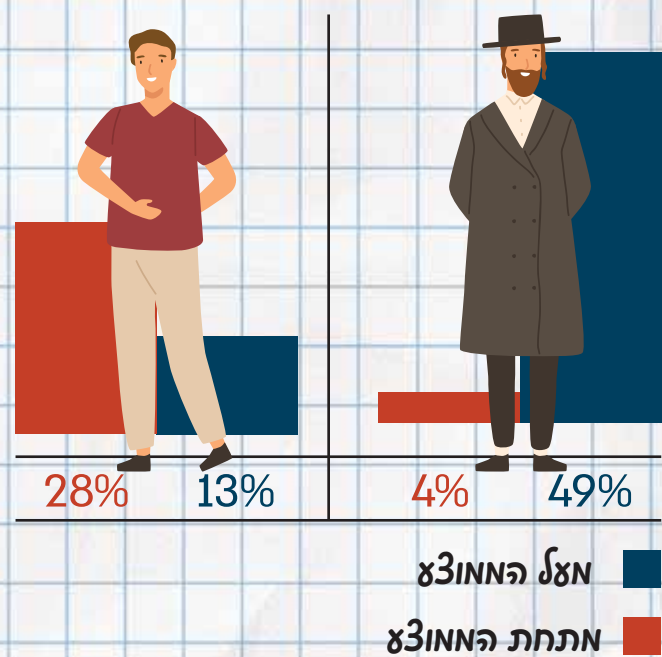

*בקרוב כלל הציבור הבוגר בישראל

*בקרוב כלל הציבור הבוגר בישראל

הקפדת הציבור הדתי-לאומי על שמירת החוק בעיני הציבור החילוני והחרדי

*בקרוב כלל הציבור הבוגר בישראל

מי שמכיר - יודע

נתוני הסקר מלמדים כי ככל שמגזר מסוים מכיר את הציונות הדתית יותר מקרוב, כך תדמיתו החיובית בעיניו עולה ♦ תרומת הציונות הדתית לביטחון ולפריפריה זוכה להכרה רחבה, ואילו בתחום המדע והכלכלה תרומתה נתפסת כנמוכה מהממוצע

אסף משניות // פרשנות

נתרגם זאת למילים פשוטות, מחצית מבני הציבור החילוני סבורים כי הציבור הדתי הוא אחד הגורמים לפילוג שחווה החברה הישראלית. זוהי השאלה היחידה בסקר שבה שלוש האפשרויות - תרומה יתרה, תרומה כמו הממוצע ותרומה פחותה - זכו לאחוזי מענה כמעט זהים בציבורים השונים. נתון זה עשוי ללמד על האופן שבו החברה הישראלית בכללותה מתייחסת למגזר הדתי בתוך המארג החברתי בישראל.

בשאלה זו נרשם גם הפער הגדול ביותר בין האופן שבו המגזר הדתי תופס את עצמו לעומת המגזר החילוני. כאמור, בעוד מחצית מהמגזר החילוני סבורים שהציבור הדתי אינו תורם לאחדות העם, 98% מבני המגזר סבורים כי הציבור הדתי תורם יותר או בדומה לשאר האוכלוסייה בנושא זה.

בנושא השמירה על החוק, מרבית הציבור (52%) סבורים כי המגזר הדתי שומר על חוקי מדינת ישראל בדומה לכלל הציבור. 30% סבורים כי בני המגזר הדתי שומרים יותר על החוק מאשר שאר המגזרים, ואילו 18% סבורים כי הוא מקפיד פחות על שמירת חוקי המדינה. גם הפעם בני המגזר הדתי עשויים למצוא עצמם מופתעים מהנתונים, לאור התפיסה המגזרית הממלכתית בעיקרה. כמו בסעיפים קודמים, ניתן להסביר את הפער שבין תפיסות המגזרים השונים בממשק המועט של בני המגזר החילוני עם הציבור הדתי-לאומי.

שני תחומים שבהם ניכרת חולשת התדמית של המגזר הדתי בעיני הציבור בכללותו הם הכלכלה והמדע. הסוגיה היחידה בסקר שיותר אנשים השיבו כי המגזר הדתי תורם בה פחות מכלל המדינה מאשר יותר, היא תרומת המגזר למדע. יחד עם זאת, עדיין מרבית הציבור - 56% אם נדייק - סבורים כי תרומתו של המגזר הדתי לעולם המדע אינה שונה משמעותית מתרומתה של שאר האוכלוסייה בישראל.

מציאות דומה ניתן למצוא בשאלת התרומה לכלכלת ישראל. שיעור הסוברים כי הציבור הדתי תורם יותר משאר המדינה לכלכלה היה דומה מאוד לשיעורם של הסוברים שהוא תורם פחות משאר האזרחים. גם כאן ניכר פער ברור בין הציבור החילוני לשאר הציבורים: 32% מהחילונים סבורים כי הציבור הדתי תורם פחות מהממוצע.

בניתוח תוצאות הסקר, ניתן לראות שמעמדו של המגזר הדתי בחברה הישראלית מורכב ורחוק מלהיות חד-משמעי. ישנם תחומים, דוגמת חינוך הפריפריה ועזרה לחלשים, שבהם קיים קונצנזוס בדבר תרומתו היתרה של המגזר למדינה. דבר דומה ניתן לומר על תרומת המגזר לביטחון המדינה. לעומת זאת, בנושא שנחשב לאחד מערכי הליבה של המגזר הדתי - תרומה לאחדות העם - מעמדו של המגזר הדתי אינו טוב תדמיתית.

בתחומי "החיים עצמם" - כלכלה, שמירה על החוק ומדע - תדמיתו של המגזר הדתי אינה מן המשובחות. אומנם מרבית הציבור סבור כי המגזר הדתי אינו שונה בצורה ניכרת משאר האוכלוסייה בארץ, אלא שתוצאה זו מסתירה את העובדה שחלקים ניכרים בציבור החילוני סבורים כי הציבור הדתי תורם בנושאים אלה פחות ממגזרים אחרים.

סקרים רבים שערכנו אנו ואחרים בחנו את דעותיו ועמדותיו של הציבור הדתי-לאומי בנושאים שונים. בסקר הזה עשינו דבר אחר: ביקשנו לבדוק מה חושב כלל הציבור היהודי בישראל על הציבור הדתי-לאומי ועל תרומתו למדינה בתחומים שונים. לא מדובר במדידה אובייקטיבית של התרומה הדתית-לאומית למדינה, אלא בתדמית בלבד. מכאן גם הפערים הגדולים שאפשר למצוא בין תדמיתו של הציבור הדתי בעיני עצמו ובין תדמיתו בעיני כל ציבור וציבור - החרדי, המסורתי והחילוני.

הנתון הראשון שניתן לראות בבירור מהסקר הוא הפער בין הקטגוריות הלאומיות והחברתיות לקטגוריות המדעיות. בשאלת התרומה בתחום הביטחוני, בחיזוק החוסן החברתי ובחיזוק הפריפריה - רוב מוחלט של הציבור הישראלי סבור כי המגזר הדתי תורם יותר משאר חלקי האוכלוסייה. לעומת זאת, בתחומים כמו תרומה לכלכלת המדינה ולעולם המחקר, רוב הציבור סבור כי תרומת המגזר הדתי דומה לתרומתם של שאר המגזרים.

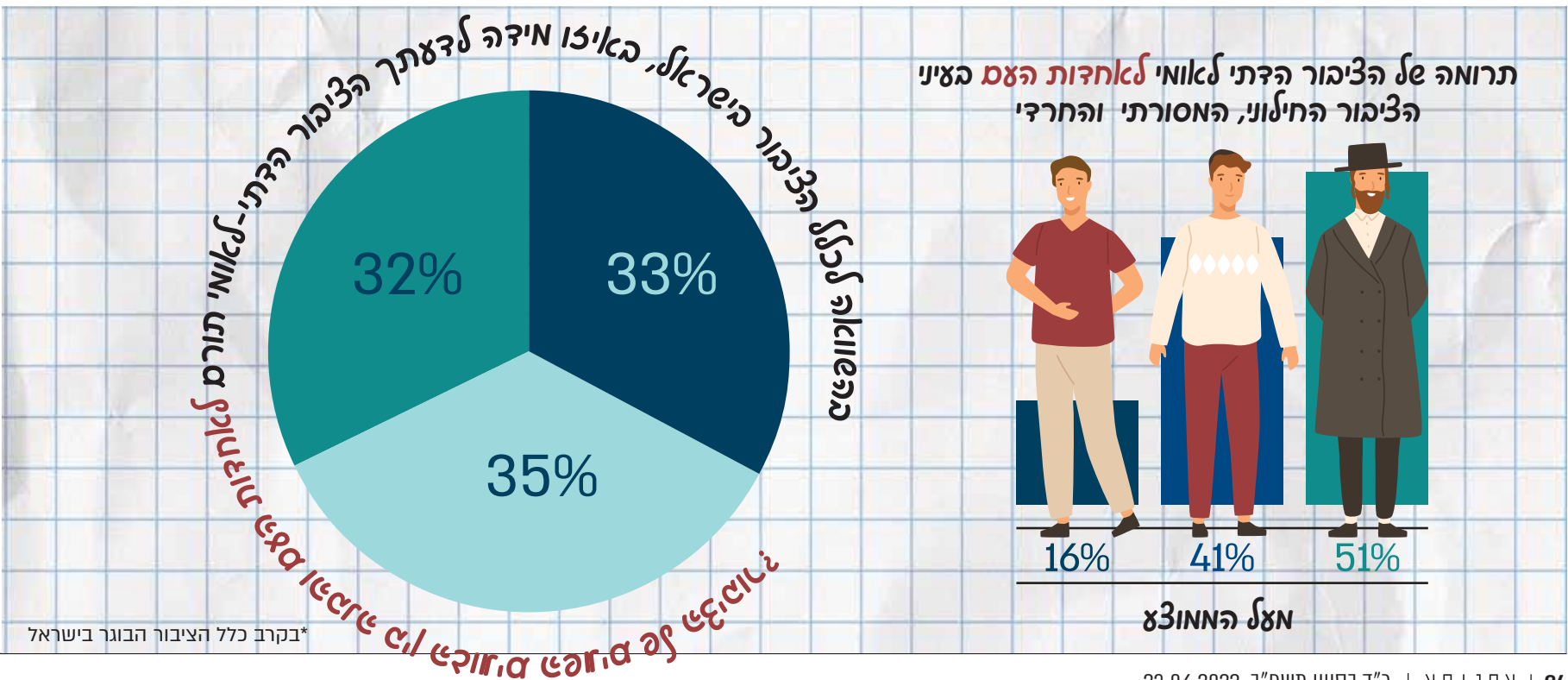
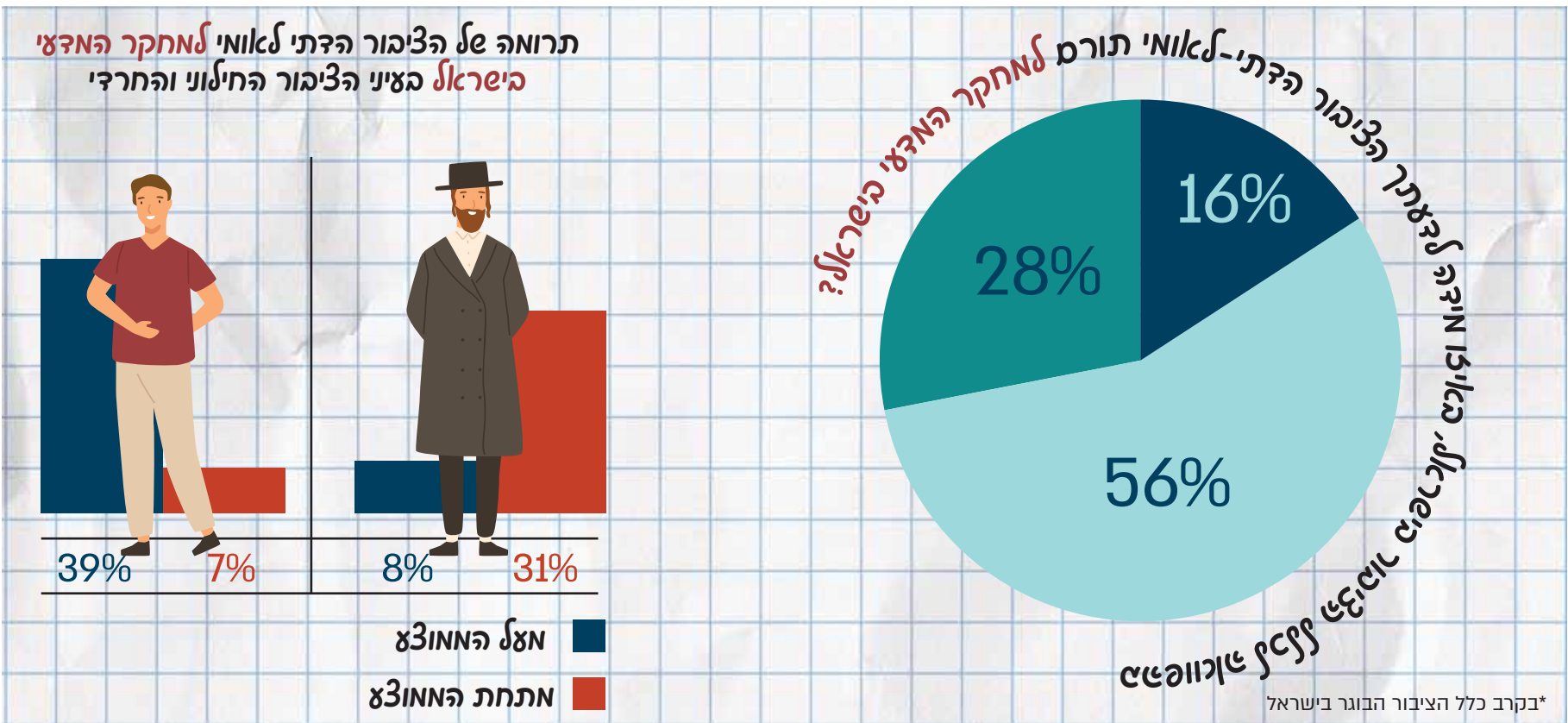
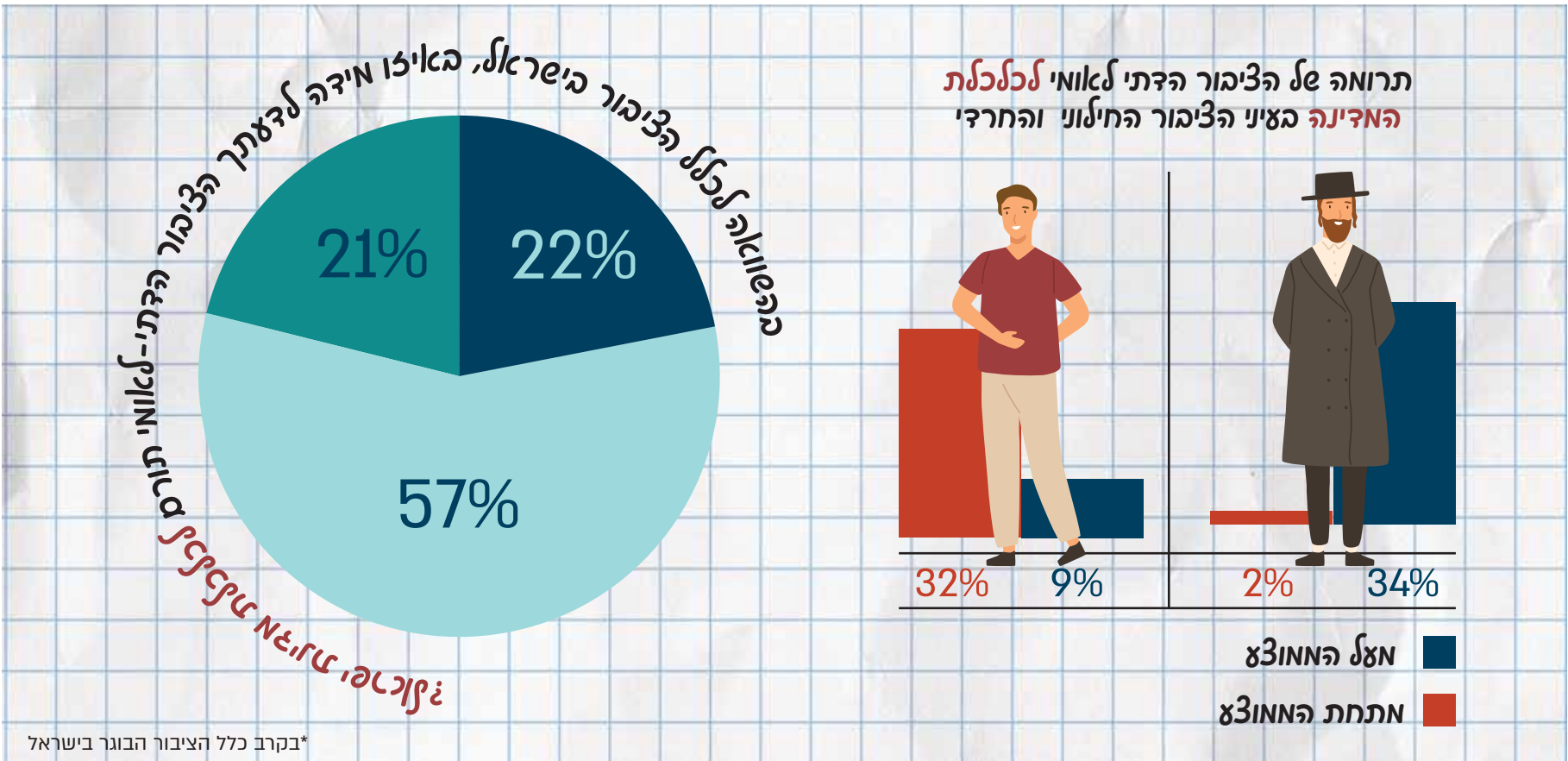
בחלוקה בין המגזרים השונים בישראל לגבי ההערכה הכוללת כלפי המגזר הדתי, עולה כי המגזר שרשם את ההערכה הנמוכה ביותר הוא המגזר החילוני. אחריו מגיע המגזר המסורתי, בעוד המגזר החרדי רושם נתונים דומים למגזר הדתי. אפשר להסביר את הפערים הללו בדרכים רבות. אחת הסיבות היא היקפי הממשק שיש לכל אחד מהמגזרים עם בני המגזר הדתי. מסתבר כי הציבור החילוני נפגש עם הציבור הדתי פחות משאר המגזרים, ואת הדימוי של בן המגזר הוא מגבש לפי מהדורות החדשות. לעומת זאת, האדם החרדי נפגש יותר משלושת המגזרים האחרים עם בני המגזר הדתי.

סיבה מרכזית נוספת היא סט הערכים והעמדות של בני ארבעת המגזרים השונים. הראיה לכך היא שאלת התרומה הביטחונית של הציבור הדתי. בעוד כ-80% מהציבור הדתי והחרדי סבורים שהמגזר תורם יותר מאשר שאר חלקי האוכלוסייה במישור זה, בציבור המסורתי מדובר על כ-50%, ובחברה החילונית הנתון צונח עד ל-36% בלבד. חלק מכך ניתן לזקוף לעובדה שרוב בעלי עמדות השמאל במדינת ישראל - אלה שסבורים שההתיישבות ביהודה ושומרון היא נזק ביטחוני למדינה - נמנים עם ציבור זה.

באופן מפתיע במקצת, בטח לאור העובדה ששדרת הפיקוד הצה"לי מלאה כיום בבני המגזר, דווקא בתחום התרומה הביטחונית רק 51% סבורים כי הציבור הדתי תורם יותר משאר חלקי המדינה. לעומת זאת, בעזרה לחלשים (67%) ובחיזוק הפריפריה (57%) רוב מובהק יותר של הישראלים סבור כי תרומת המגזר גדולה מתרומתן של שאר החברות בישראל.

שני נתונים שעשויים להדליק נורה אדומה אצל מנהיגי המגזר הם כיצד החברה הישראלית כולה תופסת את חלקן של המגזר בשמירה על החוק, ומהי תרומתו לאחדות העם. 50% מבני הציבור החילוני סבורים כי הציבור הדתי תורם פחות מהממוצע לשמירה על אחדות העם. אם

*הסקר בוצע על ידי מאגר מוחות - מכון מחקר ויעוץ בינתחומי בע"מ בניהולו של פרופ' יצחק כ"ץ

"כמראיין הרגשתי שאצבע אלוקים נגעה בי, ישבתי ונהייתי מהמפגש הזה, זו הייתה חוויה רוחנית". דוד עמיחי ושחר אריאל בפרויקט האושפיזין של 'בשבע'

המשך מעמוד 17

במיוחד. לגולדפינגר, שהיא גם עיתונאית ותיקה וגם כתבת מגזין, יש כמה כאלה: "אני מודה כל יום לקדוש ברוך הוא שאני זוכה לפגוש אנשים מעוררי השראה, שאני יוצאת מהם בפה פעור. ולא רק שאני פוגשת אנשים מדהימים, אני גם יכולה לשאול אותם הכול ובפתיחות בלי להרגיש לא נעים, כי אני הרי באה בכובע של עבודה", היא צוחקת. לפני כמה שנים כתבה גולדפינגר על התופעה של גברים מוכים. "הכתבה הדהדה בצורה מטורפת. השמענו קול של גברים שמחביאים את הסבל שלהם. זה תפס תאוצה. ארגוני נשים תקפו אותנו, אבל במקביל הגיעו אלינו עדויות של גברים שאמרו לנו: זה הסיפור שלנו. תודה שהשמעתם את הקול שלנו". היא מזכירה עוד כתבה, מלפני עשור, בלוד, שם פגשה הורים של בחורה בת 15 שיצאה עם ערבי ונעלמה. "הוא היה בן עשרים פלוס, סוחר סמים אלים שפשוט חטף אותה. המשטרה לא הסכימה להקשיב להנחה שהיא נחטפה, ורק בזכות המעקב והכתיבה שלנו שבוע אחרי שבוע, התחילו בחיפושים. בסוף מצאו אותה במושלש, אחרי שאילצו אותה להתאסלם". הסיפור נגמר בשלום, הנערה השתקמה ובנתה בית עם יהודי נורמטיבי. "אני בקשר איתם עד היום".

ניצן קידר: "אנחנו עוסקים גם בהרבה נושאים שבהם התקשורת הכללית לא תתעסק, וזה מאוד דומה לשאלה למה צריך מפלגה מגזרית. אומרים שצריך להיטמע בציבור הכללי - אבל אז מי יעסוק בשכר הלימוד בישיבות, בבנות השירות שלנו? חשוב לנו שהדברים יהיו על סדר היום. לא יכתבו על זה ב'מעריב', גם לא ב'ישראל היום', אצלנו כן"

"אני כותב מצחיק, לפחות משתדל", אומר יעקבי, "ועל כל שלושים-ארבעים טורים מצחיקים אני מרגיש שאני יכול לכתוב משהו רציני. אלה הטורים שנשארים איתי. אחרי אסון מירון התעצבנתי מאוד על מה שקרה ברשתות החברתיות, כשכל אחד הרגיש צורך לכתוב משהו. אז הרשיתי לעצמי, אחרי התלבטויות, לכתוב מניפסט כזה, שגם להיות בשקט לרגע זה בסדר. לשמחתי זה עבר יפה".

הזיכרונות של קידר הם מראיונות עם פוליטיקאים, כי זה מה שהוא מרבה לעשות. והם, כידוע, מרואיינים לא קלים. "ראיינתי פעם את משה כחלון כשהוא עוד היה שר. זה היה לקראת בחירות, והוא אמר כמה פעמים במהלך השיחה שהבחר הדתי לא מעניין אותו. מי שרוצה שיציביע לו, אבל הוא לא יעשה קמפיין מיוחד לציבור הדתי". קידר בדק עם הדובר של כחלון שהוא הבין נכון את כוונת השר. הוא סימן את המקומות שבהם המשפט נאמר בהקלטה, כי ניחש שהריאיון לא ימצא חן בעיני השר, ובאמת בבוקר הפרסום קיבל כמה טלפונים נועמים. "מה שאני מנסה לעשות עם כל האנשים האלה, זה להיות הוגן".

רוטנברג אומנם סימן לעצמו כמה איקסים בחגורה לזכר הסקופים שהביא לעיתון, אבל אחת הכתבות שהולכות איתו מגיעה דווקא מכיוון אחר לגמרי. "באחת השנים של פרויקט 'אושפיזין' שאנחנו עושים לקראת סוכות, שבו אנחנו מפגישים שתי דמויות שיש ביניהן חיבור, עלה לי הרעיון להפגיש את דוד עמיחי, הבן של המשורר יהודה עמיחי, ואת שחר אריאל, הבן של מאיר אריאל. שניהם חזרו בתשובה, כל אחד בכיוון שלו. ישבנו לשיחה בנווה אילן, ובשבילי בתור

**יאיר יעקבי:
"בניגוד למה שאנחנו העיתונאים חושבים, לא כל עם ישראל חי בבועת הטוויטר. כשאנשים פותחים עיתון בשבת, הם מצפים שיפרשו להם את המציאות. לקורא יש אמון מלא בעיתון, אחרת הוא לא היה קורא אותו. אם אתה כותב כל שבוע שהמשלה היא רעה, אז הקורא מפנים ומאמין לזה, יגיעו הבחירות וזה גם ישפיע"**

"אני מסכים", אומר יעקבי, "חלק מההתבגרות של עיתון ושל מגזר זה להציב סטנדרט".

"אני פעם כתבתי על איזה בחור צעיר שרק התחיל להופיע באולפנות ובישיבות", אומרת גולדפינגר, "קוראים לו ישי ריבו. תראה איפה הוא היום". היא גם מזכירה שעיתון 'בשבע' היה הראשון שכתב על חנן בן ארי.

יעקבי מוסיף כיוון אחר: "אני הייתי חושב לתת מקום גם לאנשים שהם לא בהכרח בפוזיציה שלנו. אסור שקורא יפתח את העיתון וכבר ידע מה כתוב בו. אז קונטרה מעניינת בקטע הפוליטי, אולי בקטע של תרבות". גולדפינגר חושבת על השנים הבאות של העיתון: "הייתי נותנת מקום לצעירי המגזר. הם דור הקוראים הבא שלנו".

אז אם כבר הגענו עד הלום ואנחנו חוגגים יום הולדת, מה אתם מאחלים ל'בשבע'? רוטנברג מאחל לעיתון "שידע לשמור על האיוון הנכון בין המסורת שהוא מביא והתכנים שהקוראים מכירים ואוהבים, ובין חידושים ורעיונות מקוריים".

"שימשיך להתרחב ובמגמה הזאת של העצמה", מאחל יעקבי, "מהמקום שמכתיב ולא רק מגיב, כמו שכבר קורה. ושימשיך להעסיק אותנו", הוא קורץ, "האנשים הנכונים בסכומים הנכונים".

שחר ספרות ואומנות זה היה מפגש שאני לא יודע איך לקרוא לו, על גבול הנבואי. יושבים שני אנשים, שבתור בנים של הם עמוסים בכישרון ובהתכתבויות עם שירה. זה היה כמו הר געש שהתפוצץ. נוצר ביניהם חיבור כל כך טוב, ואני רק הרגשתי שאצבע אלוקים נגעה בי, ישבתי ונהייתי מהמפגש הזה, זו הייתה חוויה רוחנית".

הריאיון הראשון של חנן בן ארי

לו הייתם מקבלים במתנה מהעורך ארבעה עמודים, מה הייתם מוסיפים ל'בשבע'? "עוד כמה פרסומות, אין מספיק", אומר יעקבי, ומזל שאנשי השיווק לא בהאזנה, כי הם היו מסדרים את זה צ'ק צ'ק. כשמדברים רגע ברצינות, שלושת הגברים מסכמים את מה שחסר להם במילה אחת: "תרבות". "אבל", מוסיף רוטנברג, "הייתי רוצה שזה יהיה ממקום יותר מקצועי ולא רק לפרגן. לא כל ארבעה חבר'ה שמתארגנים אז מיד לכתוב איזה מצחיקים ולהפוך אותם לחמישייה הקאמרית של המגזר", הוא נועץ מבט מחוץ ביעקבי. רוטנברג היה רוצה יותר ביקורתיות, ולא עין רכה וטובה כמו זו שהייתה למדור התרבות של העיתון בעבר. "לעודד יצירה זה לגרום לאנשים לעבוד יותר חזק ולעשות יותר טוב".

חנה קטון
drchana2@gmail.com

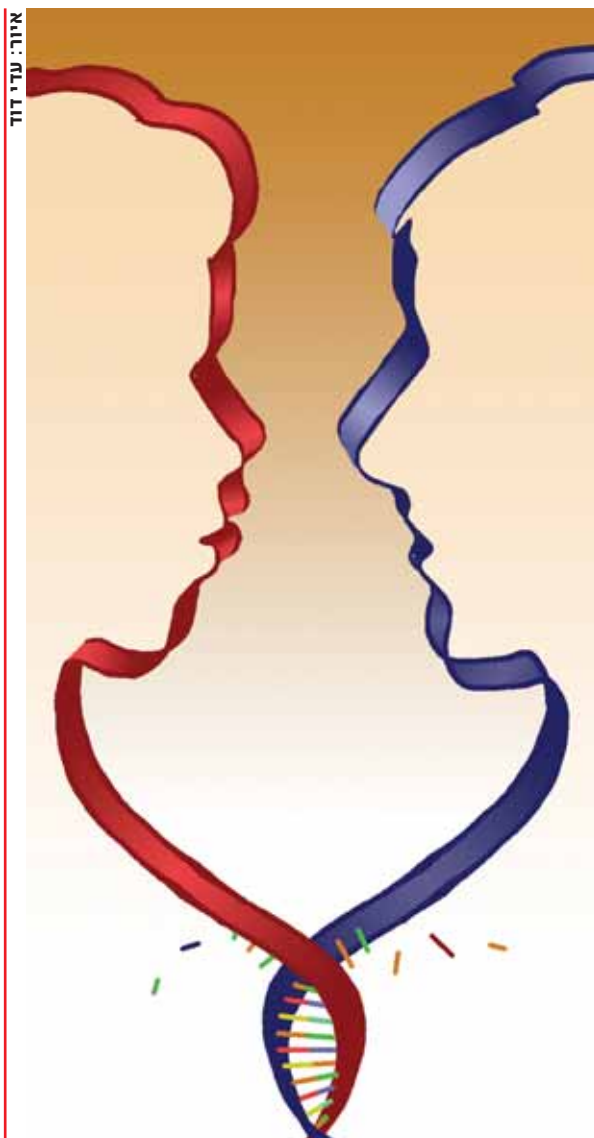
ההחלטה הקשה ביותר

כבר בשנות התיכון ניתן לתת דגימת דם במסגרת 'דור ישרים', ולקבל מספר דיסקרטי שמיועד רק לצורך הצלבת מספרים בין בני הזוג המתכננים להיפגש, לשימוש עוד טרם הפגישה הראשונה. בצורה זו ניתן למנוע נישואין של בני זוג נושאי אותה מחלה תורשתית רצסיבית. הרי מדובר במחלות חשוכות מרפא שהתחלואה בהן תחול רק כאשר שני בני הזוג נושאים של אותה המחלה. מסלול זה ממוקד בהצלבה לפני היכרות בין שני בני זוג, כדי למנוע כאבי לב אחר כך.

בדרך כלל השימוש במסלול 'דור ישרים' מתאים להיכרויות דרך שידוך. יתרון בולט במסלול זה הוא בכך שלא נוצרת סטיגמה סביב מי שיועד שהוא נשא, והרי אין לנשאות זו משמעות כל עוד ידאג להתחתן עם בן זוג שאיננו נשא של מחלה זו. האופציה השנייה היא בדיקה גנטית לאחר קשר, ואם שני בני הזוג ימצאו נשאים, הם יחליטו האם להמשיך וללכת על מסלול של אבחון טרום-השרשתי במסגרת הפריה חוץ-גופית, שבה ייבחרו העוברים הבריאים להחזרה לרחם - או להיפרד, עם כאב עמוק בלב אבל עם ראייה ארוכת טווח על המורכבות שמתחייבת מקשר שכזה. החלטה קשה מאוד.

לעטוף את החבילה בוורוד. באביב ציינו בישראל ובעולם את חודש המודעות לסיסטיק פיברוזיס (סיי אף, CF) - מחלה תורשתית הפוגעת במערכות גוף רבות וגורמת נזק חמור בעיקר לריאות ולמערכת העיכול. לפני עשור הגיעה בשורה לחולי CF ובני משפחותיהם, כאשר מינהל המזון והתרופות האמריקני, ה-FDA, אישר תרופה חדשה בשם קלידיקו, שלראשונה טיפלה בפגם הגנטי של המחלה. זו הייתה התחלה של מהפכה בקרב חולי CF, ואושרו תרופות נוספות שמתאימות לחלק מהחולים. ועדיין, המחלה קשה וכוונה בהמון טיפולים יומיומיים הכוללים אינהלציה, פיזיותרפיה, התעמלות, משאפים ונטילת כמה וכמה כדורים ביום. למרות כל הקשיים, שיר איבגי, החולה במחלה, מצליחה להצטיין בספורט. "לכל אדם יש ה'חבילה' שהוא קיבל, ואני העדפתי לעטוף את שלי בסרט ורוד". לדבריה, הספורט חשוב לכל אדם, ובמיוחד לחולים אלו. הוא מעניק שמחת חיים, ביטחון ושיפור בדימוי הגוף, ואף תורם למיתון של חומרת המחלה. הוא מאפשר למטופל להוביל ולא להיות מובל.

מה' אישה לאיש. לא מעט פעמים אני מוצאת את עצמי מנהלת במרפאתי שיחת ייעוץ עם לפחות ארבעה זוגות עיניים עצובות - אמה ובן ואמה ובת. הם פונים לאחר שכבר רקמו תוכניות לחתונה - אולם, שמלה, דירה, ולבבות פורחים באוויר - והנה הגיעה תשובה לא מלבבת. מסתבר ששניהם נשאים למחלת הסיסטיק פיברוזיס. מה עושים? אני שמה לב למבטים המרוגשים, עיניים מושפלות וסומק בלחיים, לאנרגיות התת-קרקעיות, וליבי נקרע. מה להציע להם? אני מחליטה לא להציע. אני אפרוש את האופציות לפניניהם והם יקבלו את ההחלטה. האימהות קשובות. שואלות. דאגות. אבל נראה לי שהזוג כבר הכריע. נפשה קשורה בנפשו וכן להפך. נראה לי שהכיוון ברור. מה' אישה לאיש. אני לא אהיה זאת שתשביט שמחות. מה הייתם עושים במקומי? ●

הם פונים לאחר שכבר רקמו תוכניות לחתונה - אולם, שמלה, דירה, ולבבות פורחים באוויר - והנה הגיעה תשובה לא מלבבת. מסתבר ששניהם נשאים של מחלת הסיסטיק פיברוזיס. מה עושים? אני שמה לב למבטים המרוגשים, עיניים מושפלות וסומק בלחיים, לאנרגיות התת-קרקעיות, וליבי נקרע. מה להציע להם?

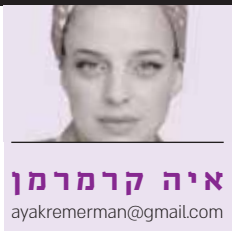
טוב שנבראו משלא נבראו. במשך שנים ארוכות הוא חנה שם, בוחק בלובן שליחותו באחד מהיישובים הדתיים במרכז הארץ. חייבים להיות מוכנים לכל תרחיש שלא יבוא. במשפחה זו היו ילדים שנולדו עם מחלה תורשתית בשם Familial Dysautonomia - מחלה קשה שפוגעת במערכת האוטונומית של הגוף, וגוררת את הילד ואת משפחתו לסכנות דרמטיות ובלתי צפויות של ירידת חום הגוף, הפרעות פתאומיות בוויסות מערכות גוף חיוניות, בעיות במערכת העיכול ועוד. וכך עמד אמבולנס ליד ביתה של אחת המשפחות הצדיקות ביותר שזכיתי להכיר. הילדים שלהם היו נמוכי קומה ומעוותי גוף, אבל גדולים וזקופים בקומתם הנפשית.

עקב הטיפול הנפלא שהם קיבלו בבית והתפילות הרבות לשלומם, הם שרדו בעולם הרבה יותר שנים ממה שציפו הרופאים. הם למדו והתפללו וחייכו ושמחו והשיבו אהבה להוריהם ולאחיהם ולשכניהם ולחבריהם. הם תרמו לחברה, עבדו ולמדו, והוסיפו אור גדול לעולם. והם נפרדו מהעולם, בזה אחר זה, בשחר ימיהם, משאירים הורים דואבים עם געגוע עמוק, ובד בבד הרבה זיכרונות טובים ותחושת ביטחון שאת שליחותם בעולם הם מילאו בשלמות. טוב שנבראו משלא נבראו.

האומנם? פעמים רבות שאלתי את חברתי, אם הילדים האלו, את השאלה הזאת, מתוך רצון כן לתהות על החוויה של אמה שיוולדת ילדים ומתאהבת בהם כשהיא יודעת שצפויה להם תוחלת חיים קצרה, מוסרת את ימיה ולילותיה ואת ליבה החם ואת כל איבריה לטיפול אינטנסיבי בגוף הבוגדני שהוא מנת חלקם. מתאהבת בהם עוד ועוד, ונאלצת להיפרד שוב ושוב ושוב.

והיא ענתה לי תשובה מפתיעה. למרות האהבה הענקית לבעלה והזוגיות המופלאה, למרות האהבה האין-סופית לילדים הנוספים הבריאים, שגדלו והקימו משפחות לתפארת, ולמרות האהבה הגדולה שהייתה והווה לילדים שאינם - אם היא הייתה יודעת מראש שכך ייראו חייה, היא הייתה נפרדת בנימוס ובצער ממי שעתיד להיות בעלה, ומחפשת לה מועמד אחר. שהרי רק הנשאות שלה שפוגשת את הנשאות שלו גורמת ללידת ילדים חולים שחיייהם קשים מנשוא. אם היא הייתה מודעת - היא הייתה מחפשת להתחתן עם אדם שאיננו נשא.

שני כרומוזומים לטנגו. וכך לגבי מספר מסוים של מחלות שעוברות בצורה אוטוזומלית רצסיבית - קרי, צריך שני כרומוזומים לטנגו. רק אם גם האב וגם האם הם נשאים של הכרומוזום הפגום (למרות שהם עצמם בריאים לגמרי), ישנו סיכון של 25 אחוזים בכל היריון לילד חולה, ו-50 אחוזי סיכוי לילד נשא. אותן מחלות שההיארעות שלהן גבוהה וחומרת המחלה משמעותית, נבדקות במסגרת 'דור ישרים' בתקופת טרום שידוך, או בבדיקות גנטיות בתקופת טרום חתונה. ופה טמון ההבדל. אם הבדיקה מבוצעת לפני שנוצר קשר, ונמצאה הצלבה תקינה, אפשר לצאת לדרך, וכך חוסכים את חיבוטי הנפש שעלולים לעלות בהמשך אם תתגלה נשאות כפולה. אבל בציבור שלנו מחפשים אהבה טבעית, פחות מתכננים את המפגשים, סומכים על "מה' אישה לאיש".

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

זה הזמן לסלוח

כבר כמה שבועות שאני מסתובבת עם כגיעה עמוקה, מיטלטלת בתוך רכבת הרים רגשית. סרטון שקיבלתי מבנו של אורי זוהר ז"ל היה ה"מכה בפטיש" שנתן לי את התשובה

של הפוגע/ת. אני רוצה אותה. זה מאוד מנחם לשמוע: "אני מצטערת שפגעתי בך. אני מבינה שהכאבתי. סליחה". נסו לספור כמה פעמים שמעתם משפטים כאלו, לוקחי אחריות, מלאי חמלה ובקשת מחילה אמיתית. אני מוכנה להתערב ששמעתם אותם פחות משהייתם צריכים לשמוע. הרבה פחות. הפער העצום צריך ללמד אותנו שאין מה לחכות. כן, כשמישהו פוגע בי, אני רוצה את ההכרה שלו בכך. אבל האם אני זקוקה לה? האם ההכרה שלו היא זו שנותנת לי את הגושפנקה שנפגעת? לא. האם בקשת המחילה של מי שפגע בי היא אות הפתיחה להחלמה שלי מהפגיעה? לא. אם לזה אני מחכה - אני בעצם מחזירה את כדור ההחלמה שלי לידי מי שפגע בי. אני לא לוקחת שליטה בחזרה. אני ממשיכה לאפשר לו לנהוג בי כבשלו.

יתרה מכך, ההחלמה שלי מהפגיעה תרפא אותי, לא בהכרח אותו - אז למה אני בוחרת לסמוך מחדש על מישהו שאכזב אותי? תודו שכשמציגים את זה ככה, לבקשת הסליחה, נעימה ככל שתהיה, יש משמעות פחותה. השאלה שאנחנו צריכים לשאול היא: האם אני ארגיש טוב יותר אחרי שיתנצלו בפניי? לא בטוח. יש אפילו סבירות שאני כלל לא אאמין לבקשת הסליחה הזו. הרי אותו בן אדם כבר הפר את האמון בינינו, למה שאאמין לו בכלל?

אופציה רביעית היא בעולם הנגיד, שם ייתכן שאני ממש צדקת-על-חלל. בעולם הזה יש בי המסוגלות לסלוח במחילה גמורה לאותו אדם שפגע בי. אני יכולה לשפוט אותו לכף זכות, וכשאני עושה את זה, אני פותחת צוהר בתפיסה שלי אותו, צוהר שמאפשר לי לסלוח לו על שפגע בי. אממה, לצערי העצום, אפילו בעולם הנגיד אני לא צדקת-על. אשריכם אם אתם מצליחים. עשו חסד עם כולנו ושתפו איך הגעתם למדרגה הזו.

להיות פיירים עם עצמנו

ועכשיו לאופציה הקשה והרחומה ביותר, האופציה אולי הכי יהודית, זאת שלפנים משורת הדין אבל בעצם גם הכי ישרה והכי פשוטה. פשוט להרים טלפון/להיפגש/לכתוב הודעה בוטסאפ ולהגיד: נפגעת. ההתנהגות שלך כאבה לי. וואו, מניסיון - זה קשה. ממש. הכי קשה זה להגיד למישהו שאני חסרה וכאובה בגללך. קשה לעמוד מול אותו בן אדם שהכאיב לי ולחשוף את הפגיעות והחולשות שלנו. המצב בעצמו עלול להעמיק את הפגיעה, אם לא נקבל את בקשת המחילה המיוחלת. מצד שני, ייתכן שהאדם שפגע בי עשה זאת לא בכוונה. הוא לא יודע שנפגעת. הטלפון הזה הוא מעשה חסד גדול מאוד שאני יכולה לעשות בעבורו. ההזדמנות לומר סליחה היא דבר עצום. אנחנו לא זקוקים לה רק ביום כיפור, אנחנו צריכים אותה בשביל לנקות, להתנקות ולהמשיך הלאה כל יום.

בדיוק זו הייתה הכוונה של בניו של אורי זוהר ז"ל. קשה מאוד לעשות חסד עם מישהו שפגע בנו. אבל אם רוצים להישאר בקשר עם אותו אדם - זו האופציה היחידה שקיימת. לתת למערכת היחסים הזדמנות לחזור ולהיות נקייה. זו הדרך שלנו להיות פיירים עם עצמנו ולהסיר את הספקות שקיימים בנו בעקבות אותה פגיעה. זה או זה או לשחרר לחלוטין, לשפוט לכף זכות, לסלוח מראש ובדיעבד. בעולם הנגיד, הלוואי שהייתי מצליחה לעשות את שניהם. ●

האופציה אולי הכי יהודית, זאת שלפנים משורת הדין אבל בעצם גם הכי ישרה והכי פשוטה, היא פשוט להרים טלפון/להיפגש/לכתוב הודעה בוטסאפ ולהגיד: נפגעת. ההתנהגות שלך כאבה לי. וואו, מניסיון - זה קשה. ממש. מצד שני, ייתכן שהאדם שפגע בי עשה זאת לא בכוונה. הוא לא יודע שנפגעת. הטלפון הזה הוא מעשה חסד גדול מאוד שאני יכולה לעשות בעבורו

בשישי בצהריים, בין הבישולים והקמח ששוב עף עליי מהמיקסר, הרגשתי שקיבלתי מתנה. איתמר זוהר, הבן של אורי זוהר ז"ל, העלה סרטון בקשת סליחה גורפת בשם אביו. "כשאבא שלי ידע על מישהו שסוחר משהו בבטן, על מישהו שנעלב ממנו, הוא עשה מאמצי על למצוא את האדם ולבקש ממנו סליחה. ממש להתרפס בפניו. אבא לא נמצא איתנו לצערנו, ויכול להיות שהוא שכח מישהו שעדיין מרגיש משהו בלב. אנחנו מבקשים מאוד בשם אבא, אם אתם נעלבים או פגועים - בבקשה תגידו שאתם מוחלים במחילה גמורה. אם אבא שלי היה פה והיה יודע שנעלבתם - הוא היה מתקשר ומבקש סליחה ומחילה".

איך זה קשור אליי ולמה זו מתנה בשבילי? כי זה היה ה"מכה בפטיש" שלי. הדרך של ה' לשלוח לי תשובה לשאלה שמעסיקה אותי מספר שבועות. לא מזמן נפגעתי ממישהו. מאז, כל פעם שאני נזכרת בזה, אני מרגישה במין רכבת הרים רגשית. מסע פנימי בין מגוון רגשות שצפים בי. אני מנסה לבודד אותם, למפות מי שולט בתחושות שלי ומה הצעד שאני זקוקה לו כדי להמשיך הלאה, בהחלמה מלאה.

עלבון אינו האפשרות היחידה

מה אנחנו אמורים לעשות אם נפגענו ממישהו? בשבוע שעבר, כשכתבתי על הקנאה, השתמשתי בטכניקת ה"נגיד של...", נגיד שאני מקנאה בחברה. הרבה תגובות קיבלתי על עולם הנגיד, מהסיבה הפשוטה שהוא קרוב אלינו מספיק בשביל להזדהות איתו, אבל רחוק בדמיון מספיק בשביל שהוא לא יכאב. אז בעולם הנגיד של השבוע - נגיד שנפגעתי ממישהו/י. נגיד שמישהו קרוב אליי התנהג בצורה פוגענית והשאיר אותי חבולה. בין אם זו חבלה מעצבנת, כמו דפיקת הזרת מכיסא, או שיברון לב ופגיעה אמיתית. מה אני אמורה לעשות עכשיו? המסע של השבועות האחרונים, עם המסר מבניו של אורי זוהר ז"ל, לימדו אותי שלמרות שנדמה לנו שהאפשרות היחידה היא להיעלב ולייחל לשיחת בקשת הסליחה, זו לא האמת. עומדות בפנינו כמה אפשרויות שונות. תבחרו מה שמתאים לכם.

נתחיל בלהאשים את עצמי. מגיע לי. לא נזהרתי. היו סימנים מקדימים. למה בטחתי בו/ה. נשמע נורא, נכון? אבל אני מניחה את האפשרות הזו בריש גלי כדי שבפעם הבאה שמישהו מאכזב אתכם, פוגע בכם או משקר לכם - שהתמרור הזה יהיה שם. אולי זה מה שאנחנו עושים בלי משים. אם כן - תבקשו מעצמכם סליחה. אנחנו לא נותנים רשות לפגוע בנו, ומסרבים לקחת אחריות על מישהו אחר שמתנהג בחוסר חברות, אנושיות והתחשבות.

אופציה שנייה היא לבלוע את הכאב, לדחוף אותו למגירה חשוכה במרתף ולנסות לשכוח אותו. כדי להביע את דעתי על האופציה הזו אשתמש במילה שאומנם לא מופיעה במילון אבן-שושן, אבל הרבה יותר שימושית ממילים אחרות שאומצו על ידי האקדמיה ללשון העברית כמו תגובת (טוקבק) או זלולת (ג'אנג פוד). המילה היא: פתחתחתחת. זה לא יעבוד. אם תנסו לקבור עמוק את הפגיעה מחד גיסא ולהמשיך במערכת היחסים ביניכם מאידך, צופר האזעקה יופעל ויאותרת לכם להיזהר מפגיעה נוספת. מי שנוהג ברוחחחחח ייזהר בצוננין - לא משנה כמה עמוק בבוידעם דחפתם את העלבון.

אופציה שלישית היא ההבנה שאני לא זקוקה לבקשת הסליחה

$$\begin{array}{c} \text{Test tube with red liquid} \times \text{Round-bottom flask with yellow liquid} = 30 \\ \text{Round-bottom flask with yellow liquid} + \text{Test tube with red liquid} = 11 \end{array}$$

פתרת? מקומך איתנו»

7.22 -

ימים פתוחים בזום
במרכז האקדמי לב

תואר שני Master

- כריית מידע DATA MINING
- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- מידענות טכנולוגית בבריאות*
חדש Health informatics
- סיעוד - התמחות בגריאטריה, בטיפול תומך
- סיעוד - רפואה פנימית
- *Master of Science in Nursing
NEW (English speakers program)

הפקולטה לניהול B.A.

- חשבונאות ומערכות מידע
- מנהל עסקים - התמחויות: במימון כלכלה ומדע הנתונים או בשיווק דיגיטלי

הפקולטה למדעי החיים והבריאות

- סיעוד B.S.N.
- ביואינפורמטיקה B.Sc.
- מוכר להמשך לימודים לתואר ברוקחות של האוניברסיטה העברית.

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.

- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
- הנדסת תוכנה
- הנדסת מערכות תקשורת
- הנדסת תעשייה וניהול
- מדעי המחשב

המכינה לאקדמיה

מכינת רענן | מכינה מלאה

שנה ראשונה חינוך לבוגרי צבא ושירות לאומי | שכר לימוד אוניברסיטאי
בכפוף לנהלי המרכז האקדמי לב.

International Program:
Computer Science
Business Administration

מערך
מלגות
רחב

אחוז
השמה
גבוה

רמת
לימודים
גבוהה

ימי לימוד
מרוכזים

מבחן
תיל או
פסיכומטרי

מסלול
בית מדרש/מדרשה
בראשות
הרב יוסף צבי דימון

המרכז
האקדמי
לב

| www.jct.ac.il |

*3239

קמפוס טל | רח' בית הדפוס 7, גבעת שאול, ירושלים | 054-3939233
קמפוס לב | רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים | 054-3232080